

VETO UIT IMPASSE

VETO

ALGEMENE STUDENTENRAAD

Weekblad Jg. 8. '81-'82, Nr. 23, dd. 18 maart 1982.

V.u. Marcel Meus, Van Evenstraat 2D, 3000 Leuven.

Redakties op vrijdag 18.30 u. op 't Stuc, Van Evenstraat 2 blok D, 1ste verdieping.

Nr. 24. Actualiteitsartikelen ten laatste op maandagmorgen 22 maart.

Nr. 25, artikelen binnen op 25 maart. Actualiteit op maandagmorgen, 29 maart.

Advertenties idem als actualiteit. Zoekertjes resp. op 22/3 en 29/3's morgens.

Nieuws over de verwickelingen met Veto sinds vorige week vindt u op pagina 2 in het redactioneel.

En verder...

Verbrant Europa haar eigen toekomst (dixit gewezen minister van economische zaken Willy Claes) op p. 3, pleegt E. Junes een vervolg op zijn vrije tribune over CDS (Veto 20) op p. 8, en storten lezers hun hart uit over Veto zelf, over de filmrubriek en zowaar over niets minder dan de rijkszwacht op p. 2. Eens te meer wordt Veto strijdtoneel om het politieke centrum: na *Agaley* (Veto 21) probeert CDS nu de kerk in het midden vast te houden; p. 4. En de kogel is door datzelfde gebouw met aandacht voor vredesbewapening bij eksakte wetenschappen op p. 3 en een aangrijpende terugblik op de moderne kunst, p. 7.

Kringraad Studiedag

Studiedruk

Op zaterdag 20 maart e.k. gaat er in de lokalen van Katecheka, Vlamingenstraat 91, de tweede Kringraad-studiedag door van dit werkingsjaar. Het onderwerp van deze studiedag is "Kontrolle op de studielast".

Het programma ziet er als volgt uit: 10.00 u.: Een norm voor studielast, hoe bepaal je die?

12.30 u.: Middagmaal in Alma II

13.30 u.: Kontrollemiddelen op de norm

16.00 u.: Einde
De leden van de AV van Kringraad, van de Kringbesturen en de studentenvertegenwoordigers in de universitaire raden zijn vriendelijk uitgenodigd op deze studiedag.

De voorbereidende teksten zijn op Kringraad ('t Stuc, 1ste verdieping) verkrijgbaar.

Vervolg op p. 4

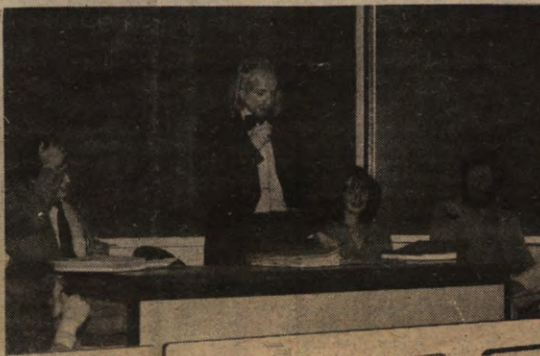
Medebeheer binnen godsdienstwetenschappen Commissie 'Ad Hoc' geeft goede resultaten

In het Kringraad-debat van 30 maart e.k. over "10 jaar studenteninspraak aan de unief?" zullen heel wat ervaringen in het medebeheer aan bod komen. Hoe de studentenaftvaardigden van Godsdienstwetenschappen in het medebeheer erin geslaagd zijn het volledige programma van de eerste kandidatuur te herwerken is een ervaring die in de studentenwereld bijzondere aandacht verdient. Hierover hadden we een gesprek met Luc 'Visje' Devisscher, studentenvertegenwoordiger (onder andere) in de Permanente Onderwijscommissie Godsdienstwetenschappen en panellid voor het Kringraad-debat.

Jan: Luc, dit jaar heeft er in de Faculteit Godgeleerdheid een 'Commissie Ad Hoc' gewerkt, een commissie die adviserend is tegenover de Permanente Onderwijscommissie. Welke is de concrete aanleiding geweest voor de oprichting van deze Commissie Ad Hoc?

Yves: Een vertal jaren geleden werd in overleg met de Onderwijscommissie

besloten om binnen de vier jaren van Godsdienstwetenschappen een enquête te houden, die in samenwerking met DUO werd uitgevoerd. Uit de resultaten van die enquête bleek dat het aangeboden vakkenpakket in onze richting door de student met een zeker onbehagen wordt onthaald, qua verdieping en qua verwerking. Op basis van deze conclusie wilden we in verder overleg met de

Luc Devisscher (rechtsstaand, met mikro) tijdens de kringverkiezingen vorig jaar in godsdienstwetenschappen.

Onderwijscommissie iets doen aan het programma van Godsdienstwetenschappen. Een grote hinderpaal was iets wat zich in heel wat faculteiten voorgedaan heeft: wanneer men de gegevens wil krijgen van DUO bekomt men -de studenten toch- de algemene en globale resultaten van de enquête, maar niet de individuele gegevens van de verschillende docenten. Die krijgen de docenten alleen zelf ter inzage. Dat gaf natuurlijk moeilijkheden op onze onderwijscommissie: de individuele docenten wilden hun resultaten niet geven aan de studenten zodat we moesten voortver-

ken met zeer globale en algemene tendenzen over waar de moeilijkheden met het programma zaten. Men heeft toen de studenten voorgesteld dat zij contact zouden opnemen met de professoren in kwestie en eens samen met hen de zaak zouden bespreken. Ook naar de professoren toe heeft men gevraagd dat de professoren in kwestie toch dat initiatief zouden stemmen. Natuurlijk waren de profen met de beste resultaten bereid tot een gesprek, terwijl de profen met minder goede resultaten minder bereid bleken tot een gesprek.

Interview met Joris De Laet

In het kader van 'E Pericoloso Sporgersi' komt Joris De Laet naar Leuven met een wereldkreatie. Het betreft een kompositie voor beiaard. Geen 'klassiek' stuk, maar daar staan de muzikale ideeën van de komponist borg voor. Als synthesizerspecialist en stichter van de Studio Eksperimentele Muziek (SEM) vertrekt Joris De Laet vanuit een bepaalde toon en gaat die dan ontleden. Meer hierover kan je vinden op bladzijde 6.

E pericoloso sporgersi Het is gevaarlijk naar buiten te leunen

De Algemene Vergadering van Kultuurraad heeft de laatste jaren een traditie opgebouwd van projecten die eigen initiatief en door eigen mensen zelf werden opgezet. Wie reeds langer in Leuven is, herinnert zich nog wel 'Louvains-les-Bains', Poëziegebeuren I en II, Free Podia en de Modale studentenkunst. De initiatiefnemers zijn steeds de cultuurverantwoordelijken uit de verschillende kringen die elk jaar de hoofden bij elkaar steken en dan gedurende een heel jaar werken aan de konkrete uitwerking van hun ideeën. De rol van de vrijgestelden beperkt zich hoofdzakelijk tot praktische en technische begeleiding.

Dit jaar loopt op 23 en 24 maart het project 'E Pericoloso Sporgersi'. Deze tweedaagse bestaat uit drie verschillende delen: een kunstmarkt op dinsdag en woensdagnamiddag, een beiaardkonsert op dinsdagavond en tenslotte een free podium op woensdagavond. Uitgangspunt bij dit alles is de vraag: "Wat is kunst?"

Bij elke kunstvorm, en zeker bij de avant-gardekunst zijn er immers steeds wel mensen die vinden dat dit geen kunst is, terwijl anderen het tegendeel beweren. We hebben hierover geen debat opgezet (die zijn er reeds genoeg geweest dit jaar), maar wij hebben geopteerd voor de direkte konfrontatie. Zo zullen op de kunstmarkt een aantal video's vertoond

worden, kan je er 'eat-art' proeven, performances door Wies Tavelincks e.a. meemaken, en een aantal 'kunstwerpen' door studenten gemaakt ken. Ook heeft de Algemene Vergadering zelf voor enkele verrassingen gezorgd. Om drie uur 's namiddags vertrekken de 'Zingende Fietsen' van Logos aan 't Stuc.

Dinsdagavond heeft een uniek beiaardkonsert plaats. Twee hedendaagse komponisten, Joris De Laet en Wim Mertens, schreven in opdracht van Kultuurraad komposities voor beiaard en andere instrumenten (o.m. tape en synthesizer). De beiaardier speelt op de Sint-Pieterskerk en de klanken worden via Radio Scorpio overgezonden naar 't Stuc waar de muzikanten een uitvoering geven in

samenspel met de beiaard. Een uniek konsert omwille van de uitzonderlijke combinatie van zeer verschillende instrumenten.

'E Pericoloso Sporgersi' eindigt met een vrij podium waarin het beste uit de free podia van alle fakulteitskringen wordt samengebracht: eerlijke, pretentieloze amateurs die wij een podiumkans willen geven. Of dit 'kunst' is of alleen maar vrijblijvend amusement of zelfs gewoon naïverij laten we aan het oordeel van het publiek over. Aan de inkleding en presentaties van al onze nummers werd echter wel speciaal aandacht besteed. Het free-podium gaat door in 'kapsalon Gaston' met zowaar een echte kapper-kunstenaar die, mits een kleine vergadering, de haren van het publiek zal knippen. De bedoeling is dat met deze tweedaagse de discussie geopend wordt dat de mensen beginnen na te denken over 'kunst', dat ze zich eventueel bewust worden van hun eigen creativiteit ('Dat kan ik zelf ook'). Wij willen geen antwoorden geven, wel vragen stellen (zonder daarom zwaarwichtig te gaan doen, het moet amusant blijven). Wij willen de mensen dwingen over de muur te kijken, naar buiten te leunen. E Pericoloso Sporgersi?

Uitnodiging

Toch nog een Veto deze week. Niet dat alle problemen die vorige week gesteld werden van de baan zijn. De communicatie tussen de redactie van dit blad en de rest van de organisatie is echter hersteld. Er kan dus begonnen met 'probleemoplossend gedrag'. De situatie werd vrijdagavond besproken op 3 Algemene Vergaderingen van de organisatie (Kringraad, Kultuurraad, Sociale Raad).

Na deze vergaderingen-leek het mogelijk tot een vergelijk te komen op een Stuurgroep, morgen vrijdag. De bedrijvigheid die er vorige week na het verschijnen van Veto nr. 22 in het Stuc

ontstond maakte het de redactie snel duidelijk dat niet iedereen het met onze versie van de feiten eens was.

De redactie werd ondermeer een gebrek aan informatie verweten. Het is echter duidelijk dat de grote tijdsdruk en emotionaaliteit waaronder vorig nummer tot stand kwam weinig ruimte liet voor wikken en wegen van standpunten.

De redactie is bereid over de ingenomen standpunten met iedereen de discussie aan te gaan. De vorm waaronder dat moet gebeuren laten we in het midden: lezersbrieven, redactionele artikels in samenspraak met andere A.S.R.-geledin-

gen,...

De geijkte plaats lijkt ons Veto zelf te zijn. Openheid kan de democratische werking alleen maar ten goede komen. Bovendien kan het vertrouwen in het blad er alleen maar bij gebaat zijn.

Blijft er nog de menselijke kant van de zaak. Vooral de studentenvertegenwoordigers in de Stuurgroep voelden zich door het hoofdartikel tegen de muur gezet. Als er één proces niet werd gemaakt, dan was het wel dat van deze mensen. Heel het hoofdartikel was o.i. een pleidooi voor een organisatie die zoveel mogelijk door en voor studenten

wordt gerund.

Persoonlijke contacten tussen de redactie (nota bene òók studenten-vrijwilligers) en de vertegenwoordigers zijn het enige remedie tegen het wantrouwen dat inmiddels is ontstaan.

De door ons nagestreefde autonomie is geenszins gebaat met een wantrouwenrelatie. Integendeel. Dit is dan ook een uitnodiging aan hun adres.

De redactie

LEZERSBRIEVEN

Dag Veto,

Sinds ik vorig jaar jullie onhebbelijke gewoonte leerde kennen om lezersbrieven te verknippen, te vervormen, zelfs als een reeks voor te stellen, heb ik met weinig moeite afgezien van een nieuw initiatief in die zin. Ik waande me zelfs bijna veilig in het voornemen van jullie redactie het Leuvense verenigingsleven zonder discriminatie aan het woord te laten. Tot die Veto over het CDS-congres dus. (18.02.'82)

Dat een Veto-mannetje zich verstopt, zure oprispingen tegen zijn verenigde, eensgezinde en dynamische «tegenstanders» maar half kan onderdrukken en er dan gefrustreerd uitkomt, is begrijpelijk. Dat het aantal deelnemers in ons nadeel werd geschat, behoort tot die progressieve rekenkunde die een zeer groot stuk van het Leuvense jolijt verzorgt.

Hoe je een 'jeu de mots' organiseert met stilzweigende mensen ligt al iets moeilijker. Dat CVP-jongeren over volmachten moeten spreken terwijl alla andere studenten het mogen hebben over hun idealen en maatschappelijke verwachtingen, is toch wel een beetje mensen in een hoekje duwen, niet? Als onze broeders van andere kanten van het politieke spectrum hun zegje komen doen over democratisering, wagen wij het zelfs niet even te denken aan de paradijzen die hen inspireren. En deze pleiten dan ook zelden voor wat bedogde verenigingen ons allemaal zouden willen voorschotelen, al dan niet langs democratische weg.

De humeurige constructie van een incognito-veto-meneer M.L. was voor de goede waarnemer, en zo zijn er veel bij de studenten, dan ook al te doorzichtig om de organisatorisch en inhoudelijk succesrijke CDS-manifestatie te discreditieren!

De goede verstaander weet eruit te besluiten wat de congresgangers en alle objectieve waarnemers ter plaatse konden besluiten: de toename van het actie CDS-ledenbestand en de toenemende samenwerking tussen de verschillende centra, belooft voor de toekomst.

Alles bij mekaar, raak gezien... Bedankt Veto! Werk alleen nog wat aan de stijl, voor dat kleine deel van het publiek dat jullie nog letterlijk neemt... Succes!

LUC DEPOST

Namens de Christen Democratische Studenten.

P.S. Mag ik op een niet verdaagde, onverknippte weergave met ongestoorde letterzetting en regelplaatsing rekenen deze keer? Bedankt.

CHRISTEN-DEMOCRATISCHE
STUDENTEN
(Studentenploeg CVP-Jongeren)
Justus Lipsiusstraat 30
3000 LEUVEN

De koning en
zijn belgen

Graag enige opmerkingen op de serie "Laatste kreten van een ex-cinemastad". Dit akademijaar hebben wij als film-werkgroep een paar filmreeksen gepre-

senteerd, vandaar enige niet onbelangrijke opmerkingen.

* "tegen sterk gereduceerde prijzen" In tegenstelling tot deze opmerking werden alle films te Leuven gefactureerd en niet te Boemerkonten. De huurprijs is dezelfde als gelijk welke andere organisatie betaalt en er is dus geen sprake van sterk gereduceerde prijzen.

* Over de taksangifte en Sabam het volgende: eind november 1981 werd op een D.A.F.-vergadering (waarvan het verslag is uitgetypt) afgesproken iemand aan te spreken om deze taksen te ontwijken (naam in verslag). Twee maten twee gewichten.

* "D.A.F.'s A.V.-zaal te gijzelen" De Vesalius telt 6 zalen die kunnen verhuurd worden, wat nog nooit gelijktijdig gebeurd is. Dit is trouwens het essentiële punt van het artikel: één organisatie wil het monopolie van het filmgebouwen op de campus en spreekt zodus van "zijn zaal de Vesalius", zoals de koning over zijn belgen.

* "betalen geen huurprijs voor de zaal" Iedere organisatie die in de Vesalius huurt betaalt sowieso en de prijs is voor iedereen hetzelfde.

* "ook na aktief tegenspel van D.A.F." Het ging hier om een one-man actie van boegbeeld Harry Houben. Dit optreden droeg zelfs niet de goedkeuring weg van de D.A.F. beheerraad. Dit "aktief tegenspel" bestond erin de door ons geplande film *Macbeth* van Polanski (zo goed als nergens meer te zien en onderdeel van een filmweek rond Polanski) achter onze rug af te zeggen op de dag van de vertoning zelf. N.B. de vorige avond vertoonden wij *Mes in het water* (Polanski) voor 18 man, terwijl D.A.F. toen *Hiroshima mon amour* speelde voor twee propvolle zalen.

* "voor... bestellen en in Leuven uitbuiten" Vermits onze onkosten dezelfde, zoniet hoger zijn dan die van D.A.F. en onze toegangsprijzen hetzelfde waren zien wij niet in, hoe er hier van uitbuiting sprake kan zijn.

Om kort te zijn, al de insinuaties die aangehaald werden, hebben slechts één doel: het monopolie te verwerven op de campus, ter ere van de educatieve roeping van het "boegbeeld". Men wez echter op zijn hoede, wanneer men zich door deze pastorale roeping laat meeslepen, want deze zwartrokken sissen met gespleten tong.

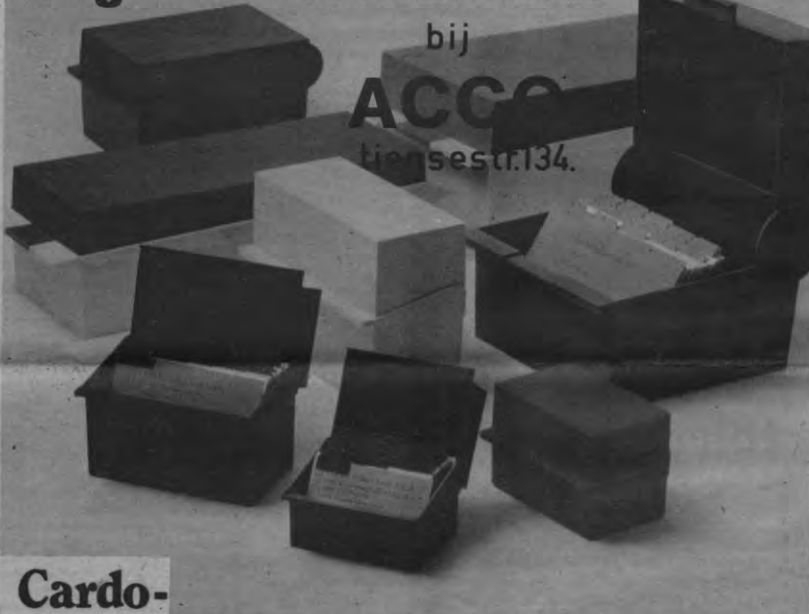
Bart Van Cleuvenbergen

Ook dit is het
beroep van rijkswachter...

Woensdagavond werd er door het N.S.V. een debat over Zuid-Afrika georganiseerd in de gebouwen van de KUL (Valk, Tiensstraat). Als toevallige voorbijgangers merken we een grote aanwezigheid op van rijkswachter en politie. (Waarom?) Pantserwagens, combi's en een waterkanon waren een vertrouwd beeld in de omliggende straten. De Leuvense politie verzocht ons vriendelijk niet te blijven rondhangen voor de deuren van het gebouw, en tolereerden het dat een

Vervolg op p. 3

nog een merkartikel

Cardo-
de handige systeemkaartenbakjes

Lucien's corner

Een toe te juichen jaarlijks initiatief van de academische overheid is de jobinfo-

beurs. Vijf instellingen van het openbaar ambt, vier uit het onderwijs vijf organisaties, zes selectiebureaus, twee federaties van werkgemers, negen financiële instellingen en 21 onderne mingen kwamen hun standje openhouden in de Hallen. Alleen de media waren niet aanwezig met een stand. Wel nam een BRT-reporter een interview af met Jan Sempels voor «Shampoo», het BRT 2-zaterdagavondprogramma voor de jongeren. Er was een veelbetekend verschil tussen de benedenverdieping met overwegend de overheidssector, en de bovenverdieping met overwegend de privésector. Beneden konden de menswetenschappers wat rondkijken, maar boven, daar kwamen de echt maatschappelijk noodzakelijke richtin gen aan bod. Een historicus kon er weinig werk vinden bij banken en bedrijven, die hebben economen, informatici en juristen nodig. Geen kwestie van als filoloog bij een bank te werken, daar zijn er vertalers-tolken voor. The right man on the right place. Voor filologen blijft het onderwijs praktisch de enige uitweg. Maar dezelfde morgen kon men in de kranten lezen dat er tweeduizend ontslagen zullen vallen in het rijks-VSO, in het kader van de besparingsmaatregel len van de

regering. Een stand van de ACV-jongeren voor de mars tegen de jeugdwerkloosheid (24 april) was er dan ook op zijn plaats. En vele universitaire intellectuelen in spe gingen toch maar eens informeren bij «den dop». Velen die achter de veilige muren van de unief in de lijn van hun kleinburgerlijke afkomst afgeven op de doppers, zullen later zelf misschien ook in de rij staan, iedere dag, in weer en wind, de hand openhouden voor een paar honderd frank. De dagelijkse vernerding van een middel eeuwse soepbedeling. «Ze hebben maar dat te doen van de hele dag», luidt het dan. De RVA maakt het de dopper anders lastig genoeg om hem aan te zetten tot een goed gebruik van zijn tijd: solliciteren, na een tijd tegen beter weten in, zich aanbieden, zich op de proef laten stellen, tests ondergaan en met een administratieve vriendelijkheid afge scheidt worden. Het lullekkerleven-tje van «werkloze Willy». De benedenver dieping (staat) mag opvangen wat de bovenverdieping (privé) niet nodig heeft. En dan maar kankeren op de te grote staatscollectivisering van arbeid en kapitaal en de te hoge belastingen die dit moeten financieren. De staat mag opruimen wat de privé laat vallen door winstbejag, wanbeheer en fraude. Het is de logica, niet van snode individuen, maar van een systeem. En de staat

moet zorgen voor het beheer van de crisis, niet voor het oplossen ervan.

De enige alternatieve noot op de beurs was de stand van ITECO, Internationale Technische Coöperatie. Tussen al die nette vriendelijke heren en dames, zit een ongeschoren jongmens met een ruwe wollen trui achter een tafel om informatie te geven over vrijwillig ontwikkelings werk in de Derde Wereld, o.a. als alternatief voor legerdienst. ITECO in het overkoepelend orgaan en vormings centrum van een aantal uit-zendingsorganisaties voor vrijwilligers. De organisatie streeft naar ontwikkelingswerk ter bevrijding van de mensen in de Derde Wereld. Daarom zendt ze vrijwilligers uit enkel langs niet-gouvernementele organisaties (NGO's) voor ontwikkelingshulp: Broederlijk Delen, Nationaal Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (NCOS), 11.11.11 De stand trekt tamelijk veel volk. O.a. een medewerker van het tot documentatiecentrum omgevormde Bevrijdingspersagentschap (BPA) komt informeren. Het BTK-project van BPA loopt ten einde en hij moet elders uitkijken. Jammer genoeg kan ITECO voor het moment weinig bieden. Hun mogelijkheden zijn beperkt en bedriegt door bezuinigingen van overheidswege.

LUCIEN

Aandacht voor vredesopvoeding bij eksakte wetenschappen

In het kader van de Universitaire Vredesdag vond op 4 maart een themales plaats over vredesopvoeding en -onderwijs voor de faculteit der wetenschappen: een kleine 200 aanwezigen, vooral wis- en natuurkundestudenten, en hier en daar een prof. Omringd door oscilloskopen en voltmeters schetste prof. C. De Keyser van pedagogie de inhoud en de plaats van vredesopvoeding. Fred Vahooft besprak de modellen van vredesonderwijs in Nederland en tenslotte vertelde Willy Dillen van Jeugd en Vrede zijn ervaringen met een projectweek in het H. Hartinstituut te Heverlee. Een van de resultaten van deze les is dat er binnen wina al plannen zijn om te onderzoeken hoe een vak als wiskunde specifiek kan bijdragen tot vredesonderwijs.

Vredesopvoeding

Prof. De Keyser vertrok van de vaststelling dat vredesopvoeding in het Belgisch onderwijs een marginale plaats inneemt, en meestal beperkt is tot enkele initiatieven die uitgaan van bewegingen naast het onderwijs. Nochtans gaat het om de centrale doelstelling van opvoeding en onderwijs, één van de weinige doelstellingen waarover een consensus bestaat. In artikel 10 van de rechten van het kind staat immers: "Het kind moet beschermd worden tegen praktijken die het onderscheid naar ras of geloof beoogt. Het moet grootgebracht worden in een geest van begrip, vreedzaamheid en vriendschap onder alle naties, rassen of godsdiensten bevorderen en de werkzaamheden van de VN voor de handhaving van de vrede steunen." Vandaag is het mogelijk dat een mens die in het dagelijks leven geen vlieg kwaad zou doen, in één klap honderduizenden mensen vernietigt. Het is hoogtij dat iedereen de draagwijdte daarvan gaat beseffen. De oorlog is geboren in de geest van de mens, daar moet ook de vrede geboren worden.

In onze scholen wordt vrijwel alleen over direct geweld gesproken: rassendiskriminatie, El Salvador, Afghanistan, ... Daarnaast kan men ook spreken van structureel geweld (term van J. Galtung): vredesopvoeding moet veel breder geïnterpreteerd worden, en ook alle aspecten van positieve vredesbeveiliging omvatten: niet alleen afwezigheid van conflicten maar ook rechtvaardigheid.

Men kan de verschillende componenten van vredesopvoeding ordenen in een kubus.

Als vredesopvoeding zo ruim gezien wordt, zijn er zeker onderwerpen bij waarvan de leraar wetenschappen op de hoogte moet zijn. Een leraar moet ook meer zijn dan een vakleraar. Het is belangrijk dat alle dimensies van vredesopvoeding in het onderwijs aan bod komen, ook bijv. conflicten tussen leerlingen onderling of tussen leerlingen en leraar (micro-negatief). Het is ook naef zich te beperken tot het micro-vlak, omdat men zich niet met politiek wil bezighouden. De politiek zou zich met ons kunnen bezighouden... De leraar kan niet van alles op de hoogte zijn, maar hij zou zich moeten richten op de gangbare beweringen over wapenwedloop enz. Inzicht leidt echter niet automatisch naar houdingen; deze kunnen bijv. wel uitgelokt worden door een film als 'War Games'. Er moet ook gehandeld worden, en daarvoor zijn handelingsperspectieven nodig: "We kunnen er iets aan doen, en niet alleen op mikro-vlak." Dat kan door kleine groepsacties in te schakelen in grotere groepsacties. Twee voorbeelden worden hierbij gegeven: Amnesty International en de hele naklank van Bensons Vredesboek, waar ook de schooljeugd bij betrokken is.

Tenslotte wed de aanpak in het sekundair

Vervolg van p. 2 **lezersbrief**

Ook dit is het beroep van rijkswachter...

twintigste nieuwsgierigen in een aanspelende straat stonden te babbelen. Dus mensen, studenten, die enkel door het indrukwekkende rijkswachtervertoen werden aangetrokken. Deze aanwezigen wilden dus noch het debat, noch de orde verstoren. (Wat de Leuvense politie ook duidelijk inzagt.)

Plotseling chargerde de rijkswachter met getrokken wapenstok en onder luid

onderwijs concreter gesteld: drie mogelijkheden, die best alle drie benut worden:

- Integratie in de verschillende vakken: prof. De Keyser nodigde met aandring de toevoorders uit om te onderzoeken wat de bijdrage van wiskunde kan zijn.
- Een apart vak, of units, zoals al in Nederland bestaat.
- Projectwerk, wat het voordeel heeft de minst structureel-geweldadige onderwijsvorm te zijn en de samenwerking te bevorderen. Maar de opleiding van de leraren is daar niet aan aangepast (opgesplitst per vak).

In Nederland

Fred Vanhooft stelde vast dat er op twee jaar tijd al een stuk weg afgelegd is: toen hij twee jaar geleden een thesis over vredesonderwijs wilde maken, werd hij bijna uitgelachen, en nu stond hij daar voor een groot auditorium. Tijdens een stage in Nederland heeft hij kunnen vaststellen dat onze Noorderburen op het gebied van vredesopvoeding op school veel verder staan dan wij. De evolutie werd geschetst vanaf de eerste kritieken over bepaalde vakken (Nederlands, geschiedenis, godsdienst, ...) en de integratie van enkele componenten van vredesopvoeding daarin, tot het apart vak irenologie (Derksen: de vredesproblematiek is te kompleks om alleen incidentieel behandeld te worden), en het projectwerk. De drie komen in Nederland aan bod, gepaard aan hevige discussies over die verschillende modellen. Het is niet genoeg conflicten op te lossen en stereotypen te doorbreken, maar de leerlingen moeten ook aandacht krijgen voor structuren en politiek. Wat vooral moet doorbroken worden is het machtelosheidsgevoel op mikro-schaal, dat geprojecteerd wordt op problemen als wapenmaking. Dat kan door projectwerk, en door de leerlingen inspraak te geven in schoolaangelegenheden.

Het voorstel is dan: de eerste vier jaar van het sekundair onderwijs vredesopvoeding in de vakken te introduceren, en de laatste jaren een meer synthetische behandeling mogelijk te maken door een apart vak in te bouwen, en daarnaast projectwerk.

Tenslotte werd het bestaande materiaal uit Nederland voorgesteld en in de kubus gestuurd.

Een projectweek

Willy Dillen gaat in op uitnodigingen van scholen, en hij heeft ons heel concreet over een projectweek in het H. Hartinstituut verteld. Hij verzamelde daarbij hoe geïsoleerd vredesopvoeding in het onderwijs nu staat, en hoe moeilijk het is de leraren actief bij zo'n projectweek te betrekken, en hen positie te laten kiezen. Zo'n projectweek is slechts een aanzet tot verdere actie en zelfwerkzaamheid van leraren en leerlingen.

gebruik tegen deze stomverbaasde 'bewonderaars': zonder aanleiding, zonder reden, zonder motief. Verschillende personen werden opgepakt en een meisje dat een café was binnengevlucht werd hardhandig door twee rijkswachters terug uit deze uitbating geseurd.

Kan men dit optreden van de rijkswachter nu het handhaven van de orde noemen? (in tegenstelling met de Leuvense politie aan wie alle lof toekomt).

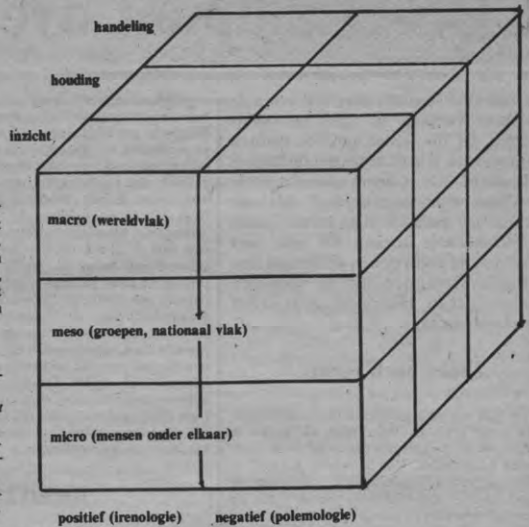
Dirk Poelaert (Kraainem)
Luc Geysels (Herentals)

Deze les was ook een aanzet, en voor velen een eerste kennismaking met het probleem. Op de uitnodiging van prof. De Keyser, dat specifiek uit te werken voor zuiver wetenschappelijke vakken, zal beslist ingegaan worden. Wel was het m.i. jammer dat de slechte timing geen discussie met het publiek toeliet

Aangeraden literatuur:

- Bartelds, C., *Vredesonderwijs, docentenboek*, Utrecht 1977.
- Bartelds, C., *Mundiale vorming in het onderwijs*, Groningen 1979.
- Derksen, S.C., *Leren om te overleven. Noodzaak en mogelijkheden van de vredesopvoeding*, Meffél, Brussel 1978.
- Derksen, S.C., *Wapen voor de vrede. Opvoeding, politiek en ons voortbestaan*.

Michel Roelens

Verbrandt Europa haar eigen toekomst?

In het raam van de Europawek die vrij onopvallend door de faculteiten en de Alma's kuierde, deed de faculteit economie in samenwerking met de Europakring K.U.Leuven een beroep om Willy Claes om een boeiende uiteenzetting te bieden over zijn jaren ondervinding als minister van Economische zaken van België in de EEG. Het pessimisme dat Willy Claes gewoontegetrouw ten toon spreidt is in deze materie helaas doorspekt met een flinke brok realisme. «Europa bevindt zich in de grootste crisis sedert De Gaulle», stelt hij en toch meent hij, volkomen terecht, dat de toenemende protectionistische maatregelen de soevereine landen alsmear dieper in de put zullen duwen. De enige oplossing voor deze, in wezen internationale, crisis ziet hij dan ook in een meer globale en internationale aanpak waarin ook de niet-geïndustrialiseerde landen ruimer aan bod moeten komen.

EEG: zowel institutionele als politieke crisis

De drie instituties die de EEG vormgeven met name de Commissie, de Ministerraad en het Parlement, worden langedroefd door een logge en moedeloze bureaucratie. Zowel de Commissie als het Parlement beschikken nochtans over ruime bevoegdheden, maar het mankeert hen duidelijk aan dynamisme om de problemen aan te pakken, meer nog: men wentelt alle verantwoordelijkheid af op de Ministerraad, die op hun beurt de Europese top van regeringsleiders laat ruziën over de visvangstproblematiek.

De politieke crisis, waar Leo Tindemans nu mee geconfronteerd wordt, wordt vnl. gevoed door de obstructie-politiek die bijna elke lidstaat van een veto-recht voorziet om zo dringende beslissingen op de lange baan te kunnen schuiven. Men beslist enkel 'bij eenparigheid' en het valt dan ook niet moeilijk te verklaren waarom het Europa van de zes een minder grote mislukking was dan het Europa van de Negen. Ook de protectionistische ingesteldheid van vele landen bemoeilijken een doelmatige Europese politiek. De Engelse eis «We want our money back», de Franse politiek afgestemd op het uitbreiden van de binnelandse macht, de bilaterale besprekingen tussen Duitsland en Japan over de beperking van de invoer van Japanse wagens, de onsamenvhangende politiek zijn evenzevend regelrechte aanvallen tegen de Europese gedachte, zoals die uitgedragen werd door haar grondleggers als Monnet, De Gaspari, Schumann, Spaak e.a.

Een meer volkzakeristisch beleid noodzakelijk

Willy Claes verzamelde tijdens zijn ministerloopbaan op Europees vlak een te strikt liberale interpretatie van het Verdrag van Rome, waarin de doelstellingen van een Europees economisch

beleid werd verwoord. Er gaat te weinig initiatief uit van de onderscheiden lidstaten om gezamenlijk een industriële politiek te voeren die de huidige crisis krachtiger zou aanpakken. Deze meer volkzakeristische aanpak moet plaats bieden voor een gecoördineerd beleid dat zowel binnen als naar buiten uit een grotere eendracht uitstraalt. Europa heeft behoefte aan een transfer van nationale soevereiniteiten, zodat het kan uitgroeien tot een federale structuur met uitgebreide financiële bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Dit vereist dan ook een grotere moed van zowel Commissie als Parlement om, desnoeds tegen de wensen of belangen van sommige lidstaten in, beslissingen te nemen die de globale welvaart het meest dient. Protectionistische reflexen zijn een fundamenteel crisisgegeven, en als zodanig begrijpbaar maar niet aanvaardbaar. Men koestert een ijdele hoop zo de crisis te kunnen oplossen, wars van elke gemeenschappelijke besluitvorming.

Europa in de wereld

Een van de belangrijkste oorzaken van de huidige misgroei van ons economisch stelsel, naast de oliecrisis, het agressief exportbeleid en de verouderde industrieën, ziet Willy Claes in de saturatie van de (o.a. Europese) markten. Hij voorziet ook dat zelfs de geïndustrialiseerde landen onderling geen uitval zullen ontwaren en men dan ooit genoodzaakt zullen de Noord-Zuid-structuren aan te passen. Deze crisis is duidelijk internationaal en zij (vooral in de politieke wereld) die dit niet beamen, verwijt Claes een 'naïviteit, een doortrapte demagogie of een economisch analfabetisme'.

Claes illustreert zijn overtuigingen aan de hand van concrete gebeurtenissen. Zo bemerkte hij dat in heel de EEG meer geld wordt gespendeerd aan industriële research dan in Japan en toch verstraten wij een enorme achterstand op Japan. De reden hiervoor ligt voor de hand: de lidstaten proberen elk voor zich en in een strikte geheimhouding wetenschappelijk

onderzoek te verrichten zodat er enorme bedragen en veel tijd wordt verspild door overlappend onderzoek. Wanneer tien verschillende de noodzaak van specialisatie inzien, en zich tegelijk specialiseren in hetzelfde produkt, leidt dit tot geen noemenswaardige vooruitgang op langere termijn. Hier moet de EEG als supranationaal orgaan ingrijpen en zorgen voor een selectievere beleid dat een moderne herstructurering in de hand werkt. Internationaal zou deze linge leiden tot een groeiende (en noodzakelijke) onafhankelijkheid t.o.v. Amerika en Japan.

Federalisme in België

In zijn pleidooi voor een sterker Europa waarschuwt Willy Claes ook voor de regionaliseringskretten die dit kleine landje wakker houden. Het Vlaamse streven naar 'inkomenfederalisme' vindt hij aanvaardbaarder dan de Waalse eis naar 'consumptiefederalisme', dat hij aanziet als een oververhete illusie. Hij vraegt zich ook beangstigd af waar zulke scheuring eindigt, zeker nu men zelfs de vijf nationaal gebleven sectoren wil federaliseren. Dit ontbindingsproces leidt zo onherroepelijk tot een eigen (Vlaamse en Waalse) financiële en monetaire politiek zodat het bestaan van 'twee muntten' België definitief verscheurt.

Tot besluit boorde Claes naar de kern van de Belgische crisis, die niet door een louter separatisme op te lossen valt, omdat zowel de druk van de EEG als het saturatieprobleem hiermee niet van de baan zijn verdragen. Hij verweet de politici dat ze zich teveel economisch hebben in slaap weggevoerd de massa'se investeringen van multinationals in de jaren zestig. Verder vroeg hij zich af of wij nog wel bij machte zijn om een eigen industrieel beleid te realiseren. Met welke Belgische technologie op Belgische braven zou men nieuwe Belgische bedrijven kunnen oprichten? Met zijn typisch taalgebruik stelt hij dat er 'niets in de kartons zit' aan investeringen in moderne spitsotechnologieën, zodat hij zich verplicht zag technologische attachés voor het buitenland te benoemen met als opdracht brevetten uit te kopen en over te gaan tot 'joint-ventures' (om zo een economische romance te starten met een buitenlandse bedrijf). De Belgische bedrijven verteren immers een tergend gebrek aan voorstellen en ideeën die praktisch haantbaar zijn.

België is te klein om de trein die reeds vertrokken is in te halen en er zijn wagen aan te haken, aldus Claes. Ook voor ons landje is een meer homogeen en globaal Europees economisch beleid levensnoodzakelijk.

Rudy Ceuppens

VRIJE TRIBUNE

CDS-standpunt over tegenstelling 'links - rechts'

Het valt niet te ontkennen dat velen de studentenbeweging in links en rechts opdelen. Of dit echter aan een realiteit beantwoordt, is zeer zeker het onderzoe- ken waard. De *Christendemocratische Studenten* zijn van oordeel dat een openhartige discussie hieromtrent vanuit de verscheidene hoeken wel eens zeer verhelderend zou kunnen werken en heel wat misverstanden uit de weg zou kunnen ruimen. Hieronder volgt alvast een eerste bijdrage.

Links noch rechts

Op het vlak van de beginselen is de christendemocratie alvast noch als 'links' noch als 'rechts' te katalogeren. Zij weigert zich trouwens als ideologie te laten bestempelen. Van socialisme (links?) en liberalisme (rechts?) onderscheidt zij zich door de onafscheidelijke verbondenheid van de mens als gemeenschapswezen (samenhorigheid) en de mens als individuele, authentieke uniciteit (personalisme) te poneren in een werkelijkheid waar veel meer dan economische factoren spelen.

Standpunten

Als CVP-Jongeren studentenwerking verdedigen de Christendemocratische Studenten onder andere

volgende standpunten : neen aan de neutronenbom; neen aan de installatie van nieuwe atoomwapens op Belgisch grondgebied; strenge controle op wapenhandel en wapenproductie (aangezien de reconversie ervan op korte termijn economisch en politiek niet haalbaar is); veroordeling van alle diktatoriale stelsels (Polen, El Salvador, Turkije, Afganistan) en vrijheid voor alle politieke gevangenen, die alleen omwille van hun overtuiging van hun vrijheid werden beroofd (Amnesty International kreeg in '78-'79 de Uilenspiegel-prijs!); de steun aan een progressief Europa in de opbouw van de Nieuwe Economische Wereldorde; de aandacht voor de 'Vergeten Groepen' (landgenoten onder de armoedegrens, ex-gedetineerden, gastarbeiders, mindervaliden); de eis van een moratorium op alle uitbreiding van het huidige nucleair park en het stimuleren van alternatieve milieuvriendelijke energiebronnen...

Deze lijst is niet exhaustief (!). C.D.S. laat de lezer zelf oordelen over het al of niet dogmatisch-rechts karakter van deze stellingen.

Rechts?

Inderdaad! Zo werden de christendemocratische studenten in Veto nr. 21 (4 maart 1982) door Dirk Vansintjan, woordvoerder van Agalev-KUL afgeschilderd. Agalev-KUL gelooft dat "nu het moment gekomen is voor het doorbreken van de patstelling dogmatisch-links (MLB, SJW, SVB), -rechts (KSHV, VUJO, CDS). Zij werpt zich m.a.w. op als het nieuwe centrum. Hierbij stellen de CDS zich toch wel enkele vragen: is het zo dat de

Grünen in Duitsland (waarmee zij zich vergelijken), de patstelling links-rechts doorbreken? Is het zo dat "organisaties, aktiekomitees en groepen... die... hetzij basissocialisme, basiskristendom of basisdemocratie nastreven" en het opnemen van PvdA-leden op de lijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen? Is het zo dat jullie het de opdracht van een politieke jongerenbeweging achten de taak van Veto en de lokale radio's op zich te nemen door regelmatig een overzicht van de geplande activiteiten in het Leuvense te maken en te propagieren? Is het zo dat jullie het nodig achten, in het kader van de verdraagzaamheid wellicht, met CDS-sprekbeurten (waarop de christendemocratische studenten met andersdenkenden in dialoog treden) en het eerste nationaal CDS-congresje de draak te steken, liever dan zich ter dege te informeren over de vermelde verenigingen en de zogenaamde links-rechts opdeling kritisch te bekijken? Wellicht hebben jullie gelijk wanneer jullie beweren dat in de politieke en sociale wetenschappen 42% op Agalev en nauwelijks iemand op de CVP gestemd heeft. Daarbij zouden we echter willen vermelden - om ook maar eens een enquête aan te halen - dat over het hele Vlaamse land genomen, 26% van de Vlaamse jeugd tussen 18 en 25 jaar op acht november op de C.V.P. gestemd heeft!

Geen polemiek

Het ligt echter niet in onze bedoeling een polemiek te openen. We nodigen integendeel de Agalev-KUL-mensen uit met ons contact op te nemen en eventueel met ons samen te werken.

(1) Bron : C.V.P.-Jongeren : historiek, standpunten, werking, statuten, Brussel, 1981. (In onze lokalen te verkrijgen)

Namens de C.D.S.,
Johan Aerts,
voorzitter

Geplande CDS-activiteiten werkjaar 1982-1983

In principe *buro* en *werkgroep actualiteit* om de veertien dagen (eerstvolgend 22 maart '82, J. Lipsiusstraat 30)

Werkgroep buitenlands beleid (ter voorbereiding CVP-Jongeren congres)

Werkgroep Ekologie

Werkgroep KUL-UCL

Werkgroep Christen-democratie

Binnenkort: *Gesprekssavond* met F. Opsomer, kabinetsattaché bij D. Coens, min. van onderwijs. Over: *financiering van en bezuinigingen aan de universiteit.*

Iedereen is steeds welkom.

Vervolg van de voorpagina

Medebeheer binnen godsdienstwetenschappen

Jan: *Het ging hier dus om een enquête naar de studiebeleving?*

Visje: Ja. Naar analogie met de studiedruk in een aantal faculteiten hebben wij de problemen met de beleving op een ludieke manier "de geloofsdruk" genoemd. Wat we dan officieel vertaald hebben, enerzijds in een probleem van *persoonlijke verwerking*, er zijn nl. teveel hoorcolleges en te weinig verwerkingsopdrachten, en anderzijds in het probleem van de *persoonlijke verdieping*. Hier heb ik het dan concreet over een tekort aan geloofsbegeleiding die men doorheen de jaren krijgt vanuit de faculteit. En wij vonden dat juist het probleem van de persoonlijke verwerking door een werkgroep Programma zou moeten aangepakt worden, omdat dat de problemen zijn die op het structurele vlak liggen, zij

een nota over seminars. Men heeft toen die formule ook toegepast: met een paar professoren vooraf tesamen gekomen en dat bleek zeer goed gewerkt te hebben. Wij hebben gevraagd dat te bestendigen met de afspraak die op de onderwijscommissie werd gemaakt dat we het dit jaar tot de problematiek van het eerste jaar beperken. En zo zijn we dan begonnen werken met die Ad Hoc Commissie.

Jan: *In die commissie Ad Hoc kon duidelijk gepraat worden over het programma van het eerste jaar en de problemen die daarmee te maken hadden, op de POC kon dat niet. Hoe komt dat? Licht het aan de samenstelling van de commissie?*

Visje: Ja, alleszins. Bij de oprichting van de Ad Hoc hebben we gevraagd aan de onderwijscommissie wie wil meewerken.

gaat de werking in de toekomst?

Visje: Wel, de concrete afspraak was dus een ad hoc commissie: ja, wanneer deze zich zou beperken tot de problemen van het eerste jaar. Wij hebben ons ook aan deze afspraak gehouden. Wat wij bereikt hebben is een verandering van het programma voor het eerste jaar, een niet te onderschatten verandering trouwens. Waar het in de toekomst naartoe gaat, dat ligt voor de hand. Onze professoren geven nogal in verschillende jaren les. Wanneer ge een vak van tweede kandidatuur verschuift naar eerste kan, heeft dit ook zijn weerslag op de andere jaren. In eerste en tweede licentie hebben we een doorschuifstelsel en wanneer ge daar een vak uithaalt om naar eerste kan te verhuizen, dan moet men daar ergens uren opvullen die vrijgekomen zijn. Dat

“Er werd gewerkt met mensen die ervoor gemotiveerd waren, wat van de leden van de onderwijscommissie niet altijd kan gezegd worden.”

worden nl. geboren vanuit het collegerooster.

Jan: *En het is dan die Commissie Ad Hoc die binnen Godsdienstwetenschappen dit probleem heeft ter harte genomen?*

Visje: Inderdaad. Omdat we met de resultaten van DUO weinig konden doen, hebben we gepoogd op de P.O.C. zelf uit te leggen dat de echte problemen daar niet konden uitgepraat worden. We hadden al dikwijls met onze voorzitter tesamen de agenda voorbereid en dat was een goede manier van werken, maar toch werd op de Onderwijscommissie altijd gepalaverd over algemene problematieken en de discussie moest altijd opnieuw gevoerd worden, met dezelfde argumenten vanuit de studenten en dezelfde tegenargumenten vanuit de professoren, maar iets concreets werd daar niet bereikt. Toen hebben wij vanuit de studenten geëist dat we met een groep professoren tesamen op voorhand de zaak eens zouden bekijken en dan zouden we adviezen formuleren naar de onderwijscommissie toe, zodanig dat op de onderwijscommissie over een concreet voorstel kon geklapt worden. Het is een heel strijd geweest maar gelukkig was er een belangrijk precedent in het kader van

We hadden in het begin nogal wat schrik, wie gaat het worden, wie gaat zich daarmee bemoeien, gaan we weer niet de kop ingedrukt worden? Maar blijkbaar heeft men toch rekening gehouden met onze voorstellen want wij hadden zo al in de wandelgangen een aantal profen gevraagd of ze wilden meedoen. Het is een zeer goede kerngroep geworden omdat we zo de mensen hadden die met de problemen begaan zijn en die er ook tijd voor willen en kunnen vrijmaken. Alhoewel de eerste vergadering op een mini-onderwijscommissie geleek - wij moesten nog een keer al die argumenten naar voor brengen waarom we dat toch zo nodig vonden - werd het probleem toch stilaan duidelijker en begon men te zien wat er kon gedaan worden. Voor het eerst is daar toen duidelijk gezegd en ook begrepen waarover het ging, waar dat op een onderwijscommissie totaal onmogelijk was. Dat hangt grotendeels af van de professoren in kwestie.

Jan: *De commissie Ad Hoc heeft na een jaar werking een voorstel gedaan aan de Permanente Onderwijscommissie om het gestelde probleem op te lossen. Concreet werd dat een herziening van het programma van het eerste jaar. In welke richting*

heeft dus als gevolg - en dat hebben de professoren eerder gezien dan wij - dat eigenlijk het hele programma zou moeten herzien worden. Toch blijven zij altijd zeggen: die ad hoc commissie moet ge niet ter eeuwigheid in leven houden, ge moet dat maar doen als er problemen zijn. Nu denk ik dat de taak van de studenten zal zijn om er elk jaar opnieuw op te wijzen dat er problemen zijn en willen die opgelost worden, dat dan op zo een manier moet gewerkt worden. Gezien de evaluatie die we van dit jaar gemaakt hebben mogen we wel zeggen dat dit een zeer efficiënt middel geweest is om iets te bereiken, omdat er steeds gediscussieerd is op basis van zeer concrete voorstellen en omdat er gewerkt is met mensen die gemotiveerd waren om eraan mee te doen, wat dikwijls niet kan gezegd worden van een onderwijscommissie, hoe spijtig dat ook is.

Jan: *Een dergelijke vorm van werking zal zijn navolging wel vinden.*

Visje: Ja, zeker.

kultuurleven

maandblad voor
kultuur en
samenleving

biedt aan:

STUDENTEN 530 fr.
ABONNEMENT i.p.v. 630 fr.

Te verkrijgen bij:
Kultuurleven, Ravenstraat 112, 3000 Leuven
Tel. 016/22.92.22
Of door overschrijving:
p.r. 000-0147207-58

Jan Sempels
Lambert Swilens

Twee weken geleden werd een aanvang genomen met de artikelenreeks over de studentenvereniging NSV. In dat eerste deel werd ingegaan op het al dan niet gegund zijn van de kritiek die NSV stuurt naar de ASR.

Het tweede deel (dit wat voor uw neus ligt) zal ingaan op twee dingen: ten eerste op dat wat zij hun politieke beginselverklaring noemen, en ten tweede op hun achterliggende ideologie, of wat NSV zelf hun levensbeschouwing pleegt te noemen.

Nogmaals wil schrijver dezes benadrukken dat wat hij hier heeft willen plegen, helemaal niet de bedoeling heeft een exhaustieve analyse te zijn van de relatie NSV-fascisme, doch de discussie open te trekken hierover, op basis van de door henzelf uitgegeven informatiebrochure.

De grote contradictie

Op de 'Politieke Beginselverklaring' wil ik eerst stap voor stap ingaan, met de bedoeling er in tweede instantie een globaal besluit over te betrachten.

Laat ons kort zijn over het eerste artikel: NSV is een politiek-géengageerde studentenbeweging. Uiterst mooi geformuleerd, en behorende tot eenieiders rechi.

Het tweede artikel doet me echter huiveren. Men stelt dat de beginselverklaring zijn grondslag vindt in het aanvaarden van de empirische realiteit, en dat om die te kennen, we moeten voortgaan op de inzichten van de wetenschap. Eenieder weet echter welke gevaren wetenschap in zich draagt, wanneer ze gebruikt wordt ter ondersteuning van een ideologie. Daarbij komt dan nog dat elke ideologie de voorkeur geeft aan een bepaalde richting in de wetenschap, namelijk diegene die de ideologie met zijn voorstellingen verifieert, en de ogen sluit voor elke falsificatie. Een maatschappij bestuurd door een wetenschappelijke elite van één strekking, zou eenieder die een beetje nuchter doordent, angst moeten bezorgen...

Het derde artikel stelt mij, uit zijn kontekst genomen, enigszins gerust, doch geplaatst in het geheel van de beginselverklaring, jaagt het me de daver op het lijf. Daarin wordt de zelfrealisatie van ieder mens als individu bepleit. Ik stel me hierbij de volgende vraag: wat voor een zelfrealisatie? Een opgelegd van bovenaf, en geleid door 'wetenschappelijke bevindingen'; zelfrealisatie ten dienste van de 'Volksmoral'. Het spijt me, heren, U is in het geheel niet origineel; Rusland was U daarin reeds voor...

Artikel vier komt in rechtstreekse tegenspraak met artikel 9, en komt een beetje neer op hetgeen hierboven bevonden werd. 'Ieder mens moet zijn zelfzijn op de hem eigen wijze realiseren', stelt artikel vier. Ieder glimlacht reeds en haalt opgelucht adem: dat is mooi... Artikel negen neemt al dadelijk alle illusies weg: 'Iedere mens heeft als plicht te werken in dienst van de volksgemeenschap', wat dan waarschijnlijk wel zal bepaald worden vanuit de leidende elite, hoe dat het best gebeurt.

Nauwelijks is mijn blik op het volgende artikel gevallen, of weer neem ik een -op zijn minst grofftegenspraak waar. NSV ziet er helemaal geen graten in eerst in artikel 5 te proklameren dat in het kader van een echt pluralisme respect moet opgebracht worden voor ieders overtuiging, zonder afbreuk te doen aan de eigen verworven inzichten, en dit tot wederzijdse verrijking, en achteraf hun enggeestigheid tot uiting te laten komen in artikel tien, dat handelt over een formeel afwijzen van het liberalisme en het marxisme, in al hun verschijningsvormen, omdat zij onverenigbaar zijn met de NSV-inzichten, vanwege hun egalitarisme, materialisme, individualisme, en de geestelijke en sociale onrechtvaardigheden die eruit voortvloeien. Leg mij op voldoende wijze uit dat dit geen tegenspraak is...?

Artikel 7 laat mij koud; dat de mens in essentie in relatie staat tot de andere mensen, brengt me niets nieuws bij. Over het feit dat het gezin de hoogste organiese eenheid is, kan waarschijnlijk wel gediscussieerd worden, doch doet hier weinig terzake.

Artikel acht, elf, twaalf en dertien, bezorgen mij een onweerstaanbare pijn in de onderbuik. Deze vier artikelen handelen over de Volksgemeenschap, als uiterst belangrijke entiteit, bepaald door ras, bodem, klimaat, taal, cultuur en historische feiten (art. 8). Men stelt enkele algemene dingen over de ekonomie, die ten dienste moet staan van de Volksgemeenschap (art. 11, waarin zelfs milieuvulling bepleit wordt, mooi zo). Doch dan draaft men op het podium met de hereniging van de Dietsche Volksgemeenschap, en de plaats van Brussel daarin. Lees er de beginselverklaringen van VNV en Verdinaso eens op na, en je weet genoeg...

Artikel veertien maakt de Grote Tegenspraak nog vollediger, door te stellen dat 'radikaal, zonder compromissen geijverd wordt naar de verwezenlijking van de NSV-levensbeschouwing'. Hierover kan ik heel kort zijn: Wat met het toch zo gehuldigde pluralisme???

Globaal gezien heeft de beginselverklaring me getroffen in zijn, reeds sporadies aangehaalde, treffende gelijkens met de fascistische beweging, of laat ons ze Vlaams-Nationalistisch noemen, zijnde Verdinaso en VNV. Verdinaso proklameerde eveneens openlijk een hereniging der Nederlanden, een organiese en solidaristische maatschappij,

gebaseerd op 'wetenschappelijke bevindingen'. Koppel hieraan nog de verering voor de leiderfiguur, het racisme en de onverdraagzaamheid ten opzichte van andere meningen, dan kan de konklusie heel kort zijn. (Sorry voor Wies Moens...)

Bij een studie van het 'Vlaamsch Nationalistisch Verbond' wordt de gelijkens nog treffender: anti-liberalisme, anti-marxisme, een ijveren naar een organiese en solidaristische maatschappij, een drang naar de hereniging van Duitsland, met als taktiese tussenstap het zelfbestuur voor Vlaanderen. We kunnen het erover eens zijn: dit is fascisme in zijn ergste vormen, en blijkt dus tòch niet in het museum te zijn geplaatst. Tenzij NSV zichzelf daar ook tentoonstelt...

Het leven volgens... NSV

In een hoofdstuk, gewijd aan 'Onze Levensbeschouwing', wordt ingegaan op de 'natuurlijke ongelijkheid', die op een of andere wijze gekoppeld wordt aan een 'eerbied voor het leven'; op hun 'voorkoor voor het apartheidregime'; en op hun visie op de sociaal-ekonomie.

Op basis van nogal twijfelachtige 'wetenschappelijke' inzichten, wordt gesteld dat mensen op natuurlijke basis ongelijk zijn, en alsdusdanig ook

zo moeten behandeld worden. Onhandige mensen moeten dus als onhandig behandeld worden, onverstandigen als onverstandigen, gezonde als gezonde, armen als armen en rijken als rijken!!! Het leidt geen twijfel dat zulk een houding onvermijdelijk leidt tot een 'Herrenmoral', die we ook in het Nazisme en Fascisme weervinden. Hieruit kan ook besloten dat de gelijkheid van kansen, op natuurlijke basis, ongegrond is. Nochtans preken de 'zwarte hogepriesters' pertinent de gelijkwaardigheid van mensen. Hieruit leidt men ook de eerbied voor het leven af, en koppelt dit aan het vraagstuk 'abortus'. Dit wordt geheel niet begrepen, aangezien, zo zegt men, ieder leven in wording een toekomst voor zich heeft, wat niet kan afgemen worden. Hiermee kan ik volledig instemmen, doch in de lijn van uw stelling dat 'fysiek en moreel geweld toegestaan zijn in geval van verdediging', kom ik er toch toe te besluiten dat er dan ook gevallen zijn waarin abortus wel eens zou kunnen toegestaan worden. Laat het hier volstaan enkele voorbeelden aan te halen van de vrouw die weet dat als zij een kind zal baren, dit zal moeten betalen met haar leven; van de vrouw die verkracht werd en een kind moet baren dat ze niet wil, van een smerlap die het haar opgedrongen heeft, en dan nog meestal vrijuit gaat; van de vrouw die weet dat het kind dat zij ter wereld brengt, in het gezin helemaal geen plaats, laat staan toekomst in de maatschappij heeft. De voorbeelden waar het wel eens zou kunnen verrechtvaardigd worden, zijn legio, en het getuigt enkel van uw kortzichtigheid dat U dit niet ziet, of... niet wil zien.

Het volgende deel, over de apartheidfilosofie, is al even kortzichtig als al de rest, en blijkt enkel gestoeld op naieve vooronderstellingen. Uitgaande van het feit dat elke Volksgemeenschap een vast omlijnde entiteit is, die haar eigen kultuurpatroon, leefgewoonten en taal bezit, wordt gesteld dat de nationale grenzen hier best mee samenvallen. Wel, heren droitisten, het lijkt mij eveneens een wetenschappelijke bevinding te zijn dat naarmate men dichtbij de grenzen komt, uiteraard ook

taalelementen, leefgewoonten en kultuurpatronen van naburige Volksgemeenschappen overgenomen zijn. Met andere woorden is zo een vaste scheidslijn onmogelijk te trekken, anders dan door inwoners van de grensgebieden af te slachten en een hoge muur te trekken. Daarenboven bestaat er geen echte raszuiverheid meer (heeft die ooit bestaan?) en is het niet zo dat taal, leefgewoonte en kultuur samenvallen!

Uw stellingen inzake de apartheidspolitiek zijn qua enggestigheid, navenant. U, heren NSV-ers, stelt dat de huidige apartheidspolitiek aan elk volk het zelfbeschikkingsrecht wil geven. Nochtans is het zo, dat de politiek, die vandaag de dag gevoerd wordt in, laat ons zeggen, Zuid-Afrika, juist het zelfbeschikkingsrecht van bepaalde (ja, inderdaad, de zwarte) volksgemeenschappen ontken. Als uw levenshouding hieromtrent konsekwent zou doorgevoerd worden, zou men tot de stelling moeten komen dat de blanken, aldaar wonend beter hun boeltje zouden pakken en het aftrappen, om aldus de kultuurpatronen en leefgewoonten van de autochtonen niet verder te besmetten met de hun vreemde elementen. Aangezien U deze konklusie niet, of wil, trekken, rest er mij niets anders dan te besluiten dat uw uitgangspunt in deze zaak is dat andere, dan blanken en zuivere rassen inferieur zijn. Dit heeft slechts één naam: een racisme in zijn zuiverste vorm!!!

Over de visie die ons voorgeschoteld wordt, inzake het sociaal-ekonomiese, kan ik niet veel anders dan verbaasd de wenkbrauwen opte trekken. In uw eerste hoofdstuk stelt u dat u konkreet uw standpunten naar voor wilt brengen. In de halve bladrijge gewijd aan uw standpunten over de sociaal-ekonomie, vind ik daar in het geheel niets van terug. Verder dan enkele heel algemene principes kom u niet, meer nog, u komt er zelfs niet toe deze principes te gronden.

Eric Junes

Politieke beginselverklaring van het NSV

1. De NSV is in de eerste plaats een politiek-géengageerde studentenbeweging.
2. Onze politieke levensbeschouwing vindt zijn grondslag in het aanvaarden van de empirische werkelijkheid. Om deze te kennen moeten we voortgaan op de inzichten van de wetenschap.
3. Er is de individuele mens waarvoor we de zelfrealisatie bepleiten.
4. De ervaring leert ons dat alle mensen verschillend zijn van elkaar, dat ze ongelijk zijn. Ieder mens moet dan ook zijn zelf-zijn op de hem eigen zijnde wijze realiseren, wat neerkomt op een personalistische visie.
5. Aangezien de mensen van elkaar verschillen, heeft het ons niet te verwonderen dat we gekonfronteerd worden met een veelheid van opvattingen. In het kader van een echt pluralisme moeten we respect hebben voor ieders overtuiging, zonder afbreuk te doen aan de eigen verworven inzichten, en dit tot wederzijdse verrijking.

6. We bestrijden iedere aanslag op de zelfrealisatie van de mens, zijn hoogste recht. Bijgevolg kanten wij ons tegen abortus, euthanasie en iedere vorm van fysiek en moreel geweld.
7. De mens staat noodzakelijkerwijze en in essentie in relatie tot de andere mensen; het gezin is hierbij de hoogste organiese eenheid.
8. Een verdere, uiterst belangrijke organiese entiteit is de volksgemeenschap. Deze wordt bepaald door ras, bodem, klimaat, taal, cultuur en historische feiten. Het erkennen en het handhaven van de volksgemeenschappen ligt vervat in onze nationalistische visie.
9. Iedere mens heeft als hoogste plicht te werken in dienst van de volksgemeenschap, ten bate van de andere mens en van zichzelf, in een geest van solidariteit binnen de volksgemeenschap en tussen die gemeenschappen onderling.
10. Onvermijdelijk leiden deze opvattingen tot een formeel afwijzen van het liberalisme en het

11. De ekonomie, en in al hun verschijningsvormen. Deze klasse-ideologieën zijn onverenigbaar met onze inzichten vanwege hun egalitarisme, materialisme, individualisme en de geestelijke en sociale onrechtvaardigheden die eruit voortvloeien.
12. Konform onze nationalistische principes, streven we voor ons, Vlamingen, zelfbestuur na. Ons uiteindelijk doel is de hereniging van de Dietsche volksgemeenschap.
13. Brussel hoort integraal toe aan de Dietsche volksgemeenschap. Met de taalregeling van 1963 nemen we gezinszins vrede.
14. De NSV ijvert radikaal, zonder compromissen, voor het verwezenlijken van zijn levensbeschouwing en verklaart zich ongebonden op het partijpolitieke vlak.

Film van vrijdag 19 maart tot donderdag 25 maart.

Alle dagen
vert. 15.50 en 21.55
film 16.05 en 22.10
Sylvia Kristel in
Lady Chatterley's lover

Alle dagen
vert. 17.55
film 18.10
Pile ou face
van Robert Enrico

Alle dagen
vert. 24.00
film 24.15
Romy Schneider
Marcello Mastroianni
in Fantôme d'amour

Alle dagen
vert. 13.45 en 19.50
film 14.00 en 20.05
Louis De Funès in
La soupe aux choux

PILE OU FACE

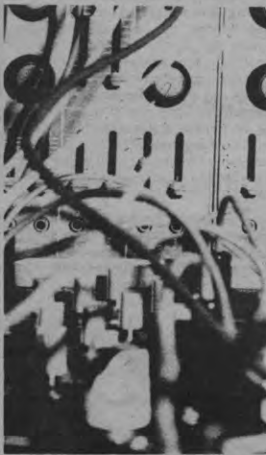
een film van DINO RISI

Joris De Laet

“Te weten wat je wil, is het grootste probleem in de muziek tegenwoordig...”

'E Pericoloso Sporgersi' of centraal projekt Kultuurraad. Op 23 maart 's avonds zal Leuven getuige zijn van een dubbele wereldkreatie van werken voor beiaard. Eén van die composities is van de hand van Joris De Laet, synthesisspecialist die tegenwoordig ook de komputer hanteert, stichter van SEM, Studio Eksperimentale Muziek. Joris De Laet vertrekt in zijn werk vanuit een vrij intelektualistisch standpunt: hij gaat elke toon ontleden in zijn 'parameters', d.i. zowat alles dat in een toon kan veranderen: toonhoogte, klankkleur, volume, ..., die hij dan onafhankelijk van elkaar gaat ordenen. Een opvatting die dus wel degelijk breekt met de klassieke muziekestetika.

mensen die origineel proberen te denken, en die pas dan zoeken naar de gepaste middelen. Het kan ook zijn dat men tracht een muziekinstrument te vinden, dat voor alles kan dienen. Dat is een andere tendens. Nog een mogelijkheid is op zoek te gaan naar nieuwe, andere klankmiddelen. En zo is het mogelijk dat je wel een nieuw instrument scheidt, maar geen nieuwe muziek brengt. En dat gebeurt maar al te vaak.

Veto: En de mogelijkheden van je instrument hebben, je tot een nieuwe muziek gebracht?

Joris De Laet: Niet helemaal. Bij mij is het zo dat ik tot een bepaalde manier van denken ben gekomen en van daaruit wenste zo'n muziek te maken, die ik dan in feite al helemaal gekoncipieerd had. Enkel het materiaal ontbrak me nog. De muziek was er dus voor ik mijn installatie had.

We zitten nu op een punt dat in zekere zin uniek is. Sinds de jaren '50 zijn alle limieten met de elektronica vervallen. De begrenzingen die je nu hanteert, zijn gewild. En daar zit het hem nu juist in. Als je vertrekt vanuit de spelregels, die men je aanleert en als vertrekpunt opsofvert, dan krijg je natuurlijk, vanuit dezelfde spelregels, alleen variaties erop. En die spelregels zijn in een heel andere situatie ontstaan, in een periode dat de muziek en het instrument samen evolueerden. En meer mogelijkheden van het instrument brachten dus ook meer mogelijkheden in de muziek. Dat is nu nog, maar veel minder intrinsiek dan vroeger, omdat uiteindelijk in zekere zin alle mogelijkheden er zijn. Wie zijn tijd neemt, kan het tape maken zoals hij wil. En je hebt dus enkel maar de menselijke begrenzing.

Maar een ruimte zonder begrenzing kan in het begin nog op zichzelf inspirerend gaan werken. Maar dat geraakt op den duur wel uitgeput, het enthousiasme wordt gebust, en zo ontstaat de nood aan eigen spelregels. Want vroeger werden die opgedrongen door het materiaal waarmee je werkte, nu niet meer. Dus je staat ervoor als een schilder voor zijn doek. Die kan ook alles schilderen. En dan stel je jezelf voor grote problemen. Want dan mag je alles doen. En dan je dan uiteindelijk vrij bent in je intensies, dan moet je er hebben. En daar zit hem dan meestal het probleem. Te weten wat je wil, is het grootste probleem in de muziek tegenwoordig.

Veto: Als je nu een komputer op een synthesiser aansluit, is er dan nog een verschil tussen een live-uitvoering en een tape-opname? M.a.w., heeft een live-koncert nog enige zin?

Joris De Laet: Ik noem mijn komputer mijn automatische piloot, omdat die bepaalde structuren en verbanden perfect kan uitvoeren. En die structuren zijn veel perfecter dan op een akoestisch instrument. Trouwens, die precisie zelf is bij de klassieke instrumenten bij de traditionele muziek ook niet nodig, want er is niets geschreven dat zo'n precisie vereist. Die perfectie bereik je ook niet op een synthesiser alleen. Wel door iets 10 keer op een tape op te nemen en te falen, en het de elfde keer goed te doen. En nu is het zo dat iemand dat iemand die een akoestisch instrument bespeelt, heel veel kan veranderen aan de parameter-kombinatie die je op de synthesiser hebt gezet. Hij heeft met enkel de toonhoogte die hij speelt de mogelijkheid tot controle op alles dat de synthesiser speelt. Ook met zijn tijdsduur, met als gevolg, dat de komponist rekening kan houden met de samenspraak van een akoestisch instrument met het elektronisch programma, en zo de mogelijkheid krijgt om een stuk te schrijven waarin de kohesie tussen uitvoerder en elektronische klankmogelijkheden oneindig groot wordt, en tegelijkertijd bestuurbaar door de komputer en muzikanten. En daar is dan het verschil tussen bandopname en live-spielen met komputer.

Veto: Kan je ons iets vertellen over het ontstaan van de muziek?

Joris De Laet: Ik denk dat elektronische muziek ontstaan is vanuit komponisten en muziekdenkers. Daar bedoel ik mee,

Veto: Hoe orden je dan je resultaat?

Joris De Laet: Ik heb een bepaalde intentie, een bepaalde doelstelling in de organisatie van verhoudingen. Ik voorzie een bepaalde evolutie, bv. van ruis naar zuivere tonen. Binnen die structuur kan je ook gelijkaardige substructuren aantreffen. En zo zie je ook het belang van mijn komputer. Ik geef hem spelregels. Die bestaan uit parametrische verhoudingen en evoluties daarin. En die laat ik, in verhouding tot elkaar, berekenen. Dat spaart mij gewoon veel werk uit, en geeft mij een zekere overkonsekventie van het resultaat.

Vroeger waren er bepaalde vaste, obligate structuren. Zo kon je fouten maken tegen de 'structuur'. Dat is natuurlijk absurd. Maar nu kan je dat volgens mij ook nog wel. Tegenover jezelf. Ik vind het fout als ik niet konsekwent mijn intentie uitwerk. Het is een soort van morele controle: ik wil niet zo maar een geluudeffect integreren in een bepaald stuk zonder de globale structuur te zien. Ik vind het juist belangrijk dat een klank ontstaat door de samenloop van omstandigheden, die de komponist ziet. In feite is dat de kern van de zaak: een samenloop van omstandigheden voor-zien.

Ernstig

Veto: Die viste staat wel schril in contrast met de zogenaamde 'kosmische muziek' en dergelijke?

Joris De Laet: Toen de term elektronische muziek voor het eerst werd gegeven, was er een esthetisch verband. Omdat die term ontstaan was vanuit mensen die zich ernstig met muziek bezielden, die beroep deden op elektronische middelen om hun muzikale gedachten vorm te geven en verder uit te bouwen. Als je nu die term hoort, is dat helemaal niet zo zeker dat het wel over 'ernstige' muziek gaat. Elektronische muziek is een term die niets meer zegt over de inhoud, het kan evenveel popmuziek zijn. Net zoals pianomuziek. John heeft pianomuziek geschreven, Jerry Lee Lewis ook zo zegt elektronische muziek wel iets over het middel dat je gebruikt, maar het heeft geen enkele esthetische waarde. Als je muziek dan toch een naam moet geven, ja, dan is dat enkel gunstig voor het publiek, dat te weten waar ze naar toe komen. Elektronische muziek kan gaan van de meest banale kosmische muziek tot de meest gesofistikeerde compositie. Het is een vlag die heel veel ladingen moet dragen. Daarom gebruik ik die term niet en heb

voor mijn muziek de naam 'parametrische muziek' gekozen. En die duidt niet op het middel, want er kan parametrische muziek voor instrumenten geschreven worden.

Veto: Dat klinkt 'defstig'...

Joris De Laet: Eigenlijk, het begrip 'ernstig' bestaat voor mij wel. Dat wordt niet altijd zozeer geapprecieerd maar... Maar dat mag geen afschrikking zijn. Nu wordt je bijna met de vinger gewezen als je ook maar een beetje blijk geeft van interesse voor iets intelektualistisch. Dan zegt men: "Kijk, een intellectueel daar!"

Veto: Vele komponisten hebben zich teruggetrokken uit elektronische muziek.

Joris De Laet: Velen zijn weggetrokken, anderen zijn er door aangetrokken.

Veto: En heel veel mensen beweren dat elektronische muziek onpersoonlijk en gevoelloos is.

Joris De Laet: Zie je dat al gebeuren, dat ik gevoelloos komponeer, da's een mop.

15 minuten luisteren

Veto: Hoe zie je de rol van iemand die luistert? Als komponist kan je bijv. een week aan een bepaalde klank gewerkt hebben, en de toehoorder juicht niet eens.

Joris De Laet: Akrobatie is voor mij geen norm. Of ik na 5 minuten of na 50 dagen iets gevonden heb, speelt voor mij geen rol. Het artistieke in de kunst moet er wel absoluut bij, maar het hoeft geen algemeen geldende norm te zijn. Ik vind het attractief als iets goed gemaakt is, krachtmanus moet er in zitten. Dat geeft het publiek ook meer vertrouwen. Iets slordigs kan ten hoogste als dokument interessant zijn, maar niet als... konsumptieartikel. Je komt immers naar een concert omdat het een attractie is, waarom anders?

Nu. Wat het publiek betreft. Muziek richt zich tot de mensen met het grootste detektievermogen. Niks aan te doen. Wie de meeste informatie uit de muziek kan halen, heeft er ook het meeste aan. En iemand die totaal een leek is, zit met het probleem dat hij niet onmiddellijk weet waar hij die informatie moet zoeken. Elektronische muziek is in dit verband wel vrij moeilijk, omdat je niet het minste verband merkt tussen wat je hoort en wat je feitelijk in de zaal ziet. Je kan dat opvangen door op een scherm analoge verschijnselen als in de muziek laten plaatsvinden, maar dan is het in feite meer circus dan concert. Alhoewel het zeer kan zijn, ik denk aan video-art. Het gaat hem er in feite maar om dat het detektievermogen van het publiek moet aangescherpt worden.

Dat is dus één mogelijkheid van luisteren naar muziek: het zoeken naar transparante structuren. Het kan echter ook zijn dat je er niet veel om geeft, maar dat je die structuren intuïtief gewaarwordt. En ook zo zul je merken dat een stuk dat nergens op gebaseerd is, nergens naar klinkt. Als een stuk dat wel is, wordt het publiek dat gewaar, ook al kunnen ze het daarom niet verklaren.

Veto: Ik kan me nooit ontdoen van de indruk dat een hedendaagse komponist — als komponist — ergens aan de rand staat van de maatschappij.

Joris De Laet: Ja, de maatschappij staat natuurlijk ook aan zijn rand. Maar wat wil je anders? Het overgrote deel van de bevolking is al niet geïnteresseerd in muziek. Dat is één. Ten hoogste wat functionele muziek om te dansen, om in de wagen wat muziek te horen omdat je anders de straat moet horen, enz. Dus als je je interesseert in muziek, sta je al in de minderheid. Als je nu een muziektaak gaat ontwikkelen, die zelfs bij de mensen die gewoon zijn naar muziek te luisteren, niet populair kan genoemd worden, dan sta je aan de rand. Ik geef je gelijk.

Veto: En de oorzaken? Zoek je die in het onderwijs of in andere factoren?

Joris De Laet: Ik ga zover om te zeggen dat het onoverkomelijk is. Ik vind dat zelfs niet bepaald een nadeel. Want kijk, om muziek te begrijpen moet er eerst en vooral een inspanning gebeuren. Het publiek moet die wel minder intensief leveren dan de komponist zelf. De activiteit van het publiek mag immers slordiger gebeuren bij het luisteren dan die van de komponist bij het komponeren. Maar zolang het publiek de gewoonte heeft van, als ze zeggen dat in de lente groen de mode is, allemaal groen gaat te dragen...

Daarenboven is muziek een moeilijke kunst: muziek vraagt immers veel tijd: om een impressie te hebben van een stuk van 15 minuten moet je 15 minuten luisteren. Dat is niet zo bij beeldende kunst: je kan een schilderij, dat op één jaar gemaakt is, op 5 minuten bekijken. Dat zou eventueel een reden kunnen vormen om die muziek meer op de radio te laten horen. Het zou voor velen een voordeel kunnen zijn, dat men aan het atonale gewoon wordt. Dat men dus gaat afstappen van die liedjesfluitje, om muziek te appreciëren. Of te herkennen zelfs. Maar wat nu? Kijk eens naar een diskotheek. Die bak met popmuziek is tien maal groter dan die met experimentele muziek. En de kollektie popmuziek wordt regelmatig aangevuld. En men heeft van elke plaat misschien drie of vier exemplaren. Die bak is er niet uit pedagogisch standpunt, enkel omdat er vraag naar is. Puur commercieel. Dat noem ik niet democratisch dat noem ik commercieel. Dat is een verschil.

En verder heeft hedendaagse muziek er onder te lijden dat ze veel te weinig op plaat wordt gezet. D'r liggen hopen banden in studio's, banden die zeer goed zijn. Niemand kent ze. Af en toe wordt er dan wel eens uitgebracht, maar dat is dan een druppel op een hete plaat. En tel dan het negatieve effect erbij: als zo'n plaat verschijnt, wordt ze onmiddellijk op een voetstuk gezet, terwijl ze dikwijls genoeg maar gewoon een gewone plaat is met nieuwe muziek.

Beiaard

Veto: Je komponeerde voor 'E Pericoloso Sporgersi', het centraal projekt van kultuurraad een stuk voor beiaard en synthesiser, 'Parametrisch voor beiaard'...

Joris De Laet: Ik ben niet zo'n grote voorstander van beiaard. Ten eerste, beiaard klinkt nooit zuiver, die klokken staat altijd vast. Ten tweede zijn het altijd dezelfde muziekjes die je hoort, en ten derde verplicht je alle mensen in de omgeving om mee te luisteren. 'Stadspolitie' is een te groot woord, maar je begrijpt wat ik bedoel. Daarom net wil ik dat de bevolking ergens een transparantie kan waarmaken: iets kan heel ingewikkeld zijn, maar daarom hoeft het nog niet ingewikkeld te klinken. Ik ben tot de konklusie gekomen dat ik een onderscheid kon maken tussen de bevolking en de konsertgangers: het stuk op de beiaard is transparant, en kan door iedereen in de stad beluisterd worden. Die klanken worden door een mikro gekapt en naar 't Stuc gezonden, de vergaarbak van de konsertgangers. En daar waar het publiek zit, kan ik met dat stuk nog iets anders gaan doen. Zodat dat ene stuk twee dimensies krijgt. Als het dan toch over de stad moet galmen, heb ik liefst dat iedereen ervan kan genieten.

Guido Janssens
Sandra Denis
Jan Heyman

'Ik ben niet zo'n grote voorstander van beiaard'

Overzichtstentoonstelling Léon Spilliaert in museum voor schone kunsten te Brussel

Een aangrijpende terugblik op moderne kunst

Als ik met de kunst van rond de eeuwwisseling gekonfronteerd word, raak ik telkens weer verbluft door de explosie van creativiteit die in 30 jaar tijd aan het oog van de geschiedenis voorbijgetrokken is. Tendensen volgden elkaar op in een duizelingwekkend ritme, en werden op verrassend snelle wijze door honderden individuen geassimileerd en in hun eigen beeldentaal omgezet: een eskalerende beweging in de kunst die nog enkel haar eigen dynamiek als uitgangspunt kende. Het modernisme. Na de '50-er jaren is daar in de beeldende kunst nog maar weinig aan toegevoegd, en de huidige stromingen lijken zich van de moderne geest af te wenden. Een reden te meer om terug te kijken op het werk van een kunstenaar die op een heel eigenzinnige manier al deze invloeden in zijn werk versmolten heeft: Léon Spilliaert. Van hem loopt voor het ogenblik een overzichtstentoonstelling in het MSK te Brussel.

Chirico, of zelfs (Zoals men in de dia-voorstelling suggereert) Rothko (50-er jaren) aan. Heel bijzonder vond ik het schilderij 'de dijk' waar een enorm kuraal als een vreemd tuig op de zeedijk is aangeland, naast een bank die tevergeefs op een bezoeker wacht, onder een eindeloze grijze hemel. Eenzaamheid en leegte... Heel eigenzinnig zijn ook de voorstellingen van badsters, in gepeins verzonken aan de zee; de gestileerde golven lijken een organische voortzetting van de mysterieuze figuren. Een thema dat Spilliaert op veel manieren uitgewerkt heeft.

vormen en technieken te experimenteren. Zijn inspiratie schijnt hij eerst te zoeken bij o.a. Gauguin en Bonnard (Gauguin was ook van huize uit symbolist). Op een bepaald ogenblik scheen hij zelfs in een zelfde richting te evolueren als Kandinsky, zo kwam het mij toch voor in bv. 'Zeevisioen met koorddanser' (1920). Overigens, Kandinsky wilde met zijn strepen en kleuren kosmische krachten verbeelden, een gelijkgericht aanvoelen dus. Er waren ook duidelijke links met het expressionisme ('De haven van Oostende-1924) en met 'Die Brücke', een Duits kunstenaarscollectief uit die jaren (Geel zeegezicht-het goud van Neptunus) hoewel het hier wellicht enkel een gelijkgerichte ontwikkeling betreft. Spijtig genoeg haalt de productie van de periode 1910-1940 bijna nergens het niveau van wat Spilliaert in zijn beginpe-

riode schilderde. Op het einde van zijn leven, in de periode rond 1940, bereikt Spilliaert een laatste hoogtepunt in zijn oeuvre. Hij schildert, of tekent, nog bijna enkel bomen. Waar de zeegezichten uit het begin van de eeuw een 'gekwalde ziel' toonden, zien we hier iemand aan het werk, die door zijn minitieuze, hoewel niet natuurgetrouwe, uitbeelding van de natuur uitdrukking geeft aan een diep gevoel van aanvaarding. Bijzonder mooi, zonder de avantgardistische trekken van vroeger werk te vertonen.

Warm aanbevolen, deze tentoonstelling. (En niet te duur: 40 fr. inkom)

Na 1910

Vanaf 1910 begint Spilliaert met nieuwe

Pieter T'Jonck

Het symbolisme is, denk ik, het uitgangspunt voor Spilliaerts werk, hoewel hij verder evolueerde dan die beweging. Ze ontstond in de vorige eeuw, toen klassieke religieuze waarden steeds meer het veld moesten ruimen voor een weinig poëtisch, eendimensionaal materialisme. In een gesekulariseerde wereld gingen kunstenaars op zoek naar een 'andere' werkelijkheid buiten de bestaande; die werkelijkheid vonden zij enerzijds in geheimzinnige religieuze rituelen (met een hernemen van de klassieke ikonografie in een nieuwe context) maar anderzijds, en hierbij sluit Spilliaert aan, en later ook dada en het surrealisme, in de wereld van de droom, het ziekelijke, het delirium, de irrationaliteit. Odilon Redon maakte 'Dans le rêve', Grandville schreef 'Un autre monde', en bv. bij Baudelaire en E.A. Poe vinden we eenzelfde fascinatie voor de perverse, waar andere krachten de dagelijkse wereld binnendringen (Les fleurs du mal). Een aantal thema's traden hierbij op de voorgrond. Hert liefdesmotief: Twee geliefden die in elkaar opgaan in een verheugd besef van het eigen ik (met de vroeg beurtelings als symbool van zuiverheid, en personifikatie van het aardse en het kwaad), en langs de andere kant het besef van het niets dat achter alle uiterlijkheden verborgen ligt. Deze verlamende angst, met zijn narcistische trekjes, werd door Munch in 'DE KREET' op aangrijpende wijze uitgebeeld, maar Spilliaerts 'Zelfportret met spiegel' moet hier niet voor onderdoen. In de spiegel zien we een van ontzetting huiverende man, met opengesperde mond, met een gelaat als een doods-hoofd. Ziet hij in zijn eigen afbeelding 'Une ignoble marmelade'? In alle schilderijen uit zijn beginperiode (mijns inziens ook zijn beste) zie je symbolistische thema's als eenzaamheid, droom, vlucht, zelfspiegeling, de roes, de vrouw als enigmatische wezen verschijnen. Ondanks een zeer persoonlijk kachet met duidelijke verwijzingen naar Toorop, Ensor, Munch, Minne enz.

door zichzelf en niet door wat ze voorstelden, de brug maakten naar de andere wereld, het idee dat hun voor ogen stond. Symbolen dus. Dat achtelinge idee werd naderhand wel verwaarloosd, maar de pikturale vorm, als universeel iets, dat waarde op zich had, werd bewaard. De eigen kompositie van het schilderij als vlak -los van de voorstelling- veroverde haar bestaansrecht. De expressie, de subjectieve en vervormende kijk op dingen werd nog meer dan voorheen een kompositorisch element. Door beide fenomenen kreeg de artistieke daad definitief een eigen universele waarde. Spilliaert heeft deze verworvenheden gekoppeld aan een buitengewone gevoeligheid voor het typische detail, de trefzeker lijn, en is volgens mij om die reden een der grootste grafici van deze eeuw. Spilliaert: 'Er zijn ogenblikken waarop op volledig onverwachte wijze, omdat het synchronisme van de geest loshaakt, een of ander woord, het woordje kast, of inktpot, of staanlijf, los komt te staan van het voorwerp waaraan het refereert, ogenblikken waarop de automatische binding tussen beide niet langer bestaat, en waarop dan plotseling het van zijn naam ondane voorwerp in zijn naakte essentie te voorschijn treedt, terwijl het woord zelf, los van de drager en zonder reden van bestaan zijn fonetische eigenheid verwerft'. Precies wat De Chirico in 1919 zei, en wat Magritte in zijn schilderijen uitbeelde (Ceci n'est pas une pipe).

Een kleine selectie

Het zelfportret met schildersezel in een spiegel, een vroeg werk overigens (1907) toont volgens mij het best aan hoe goed Spilliaert tegelijk een idee kon uitbeelden en het schilderij als pure kompositie van vlakken en figuren, los van de voorstelling, kon behandelen. Deze tendens vinden we in een extreme vorm terug in 'de man met het rode oorportret van Gorki'. Hier bereikt het vermogen van de schilder om met een minimum aan lijnen een maximum aan expressie te bereiken, tot een hoogtepunt. Zijn beste doeken stellen de zee, de lucht en het strand voor. Door de voorstelling uit te zuiveren tot haar meest naakte essentie brengt hij vreemdheid en huivering over bij de toeschouwer - een aanvoelen van een andere dimensie in het gewone. Hier kondigt Spilliaert schilders als De

DE MENU'S DIE U HIERONDER VINDT ZIJN EEN SELECTIE UIT DE VEELHEID VAN MENU'S AANGEBODEN IN DE VERSCHILLENDE ALMA-RESTAURANTS. BIJ DEZE SELECTIE WERD REKENING GEHOUDEN MET EEN PRIJS-KWALITEIT VERHOUDING, M.A.W. DIT ZIJN MENU'S MET EEN ZEER GOEDE VOEDINGSWAARDE EN RELATIEF LAGE PRIJS. UITGAVE: ALMA v.z.w. VOORLICHTINGSDIENST. VOOR- INLICHTINGEN EN SUGGESTIES: E. VAN EVENSTR., 2e 2' VERD. BUREEL LEO VAN DER AA TEL. 229911

Gevoelige komposities

De belangrijkste verdienste van het symbolisme is wellicht geweest dat zij de weg geopend heeft voor de moderne kunst. Een weg die Spilliaert resoluut inslag. In de Symbolisten zochten naar vormen die op een absolute manier,

kreten & gefluister...

Liever Havik dan Havana o De Amerikaanse vertegenwoordigster bij de UNO, Jeane Kirkpatrick, maakt in een interview met De Morgen (di. 16/3) onderscheid tussen de partners van de VS en de satellieten van de USSR o De partners zijn bevriend autoritair o Bijvoorbeeld El Salvador o De VS streeft in dat land, net als in de rest van Midden-Amerika, pluralisme na o Met gewapende waarnemers o Amerika kan het dan ook niet verkroppen dat een partner de zelfstandige weg opgaat o Zeker niets als die partner Nicaragua heet o Bovendien worden in Nicaragua tegenstanders van het regime vermoord o Kirkpatrick stond triomfantelijk te zwaaien met een foto in de UNO o Als bewijs van hogere stelling o Toch spijtig dat de militairen op die foto geen Sandinisten, maar Somozisten bleken te zijn o Haviken zijn ook mensen, vandaar de flater o

totalitair regime o En die regimes zijn expansionistisch o Dus stuurt Nicaragua zijn zonen uit o En Haig vindt ze overal in Midden-Amerika terug o Hij bevrijdt ze uit hun onwetendheid en brengt ze voor de internationale pers o Zoals die Nicaraguana die rebellen opleidde in El Salvador o Althans, dat beweerde hij in Salvador zelf o Haig kon enkel groen lachen toen de 'rebel' voor de internationale pers verklaarde dat zijn oorspronkelijke stelling was ontsproten aan de folteringen van het Salvadoriaanse leger o Haig is ook maar een mens o Toch zit ik nu met de vraag of die napalm destijds wel voor Vietnam was bestemd o

Medewerkers Jozef Schildermans, Luc Vanderhaeghe, Wim Verhelst, Pieter T'Jonck, Johan Aerts, Eric Junas, Jan Sempels, Lambert Swillens, Guido Janasena, Sandra Denis, Jan Heyrman, Michel Roelens, Rudy Ceupens, Dirk De Naegel, Jan H. Verbanck, Leo Pessem, Polleke, Luk Bierens, Kristin van Hooft, May Van Bossel, o.z.s.

RESTAURANT ALMA 1, 2 en 3.		SNACK ALMA1, PAUSCOLLEGE, GAST-HUISBERG, MEISJESCENTRUM.	
MA 22/3	Gepaneerde varkenssteak Jardinière Gek. aardappelen	Tip: melknagerecht	Varkenssteak Jardinière Gek. aardappelen.
DI 23/3	Braadworst Witte kool Gek. aardappelen	Tip: nagerecht naar keuze ENKEL 'S AVONDS	Biefstuk Béarnaise Gek. aardappelen
WO 24/3	Varkensrib Rode kool Gek. aardappelen	Tip: melknagerecht	Lente pastei'tje
DO 25/3	Gourmetsteak Gestoofd witloof Gek. aardappelen	Tip: melknagerecht ENKEL 'S AVONDS	Stoemp spek en ei
VR 26/3	Braadworst Spinazie in room Gek. aardappelen	Tip: nagerecht naar keuze ENKEL 'S MIDDAGS	Steak gepaneerd Gek. aardappelen
SNACK ALMA 2 ALTERNATIEF.		SEDES.	
MA 22/3	Rijst met wakame en paddestoelen	Hoofdbestanddelen: isiki- ui-kampferoeliën-pinda's- papraka-rijst of rauwk.	Frikadellen Forestiëre Gek. aardappelen
DI 23/3	Gegratineerde kasha	Hoofdbestanddelen: kaas- ui-boekweit-pinda's- kampferoeliën-rauwkost	Aillade Rijst
WO 24/3	Spaghetti tegen Napolitaanse wijze	Hoofdbestanddelen: selder- ui-tomaat-wortelen-kaas rauwkost-spaghetti	Kalfsbrood Witte kool in room Gek. aardappelen
DO 25/3	Platte kaas taart	Hoofdbestanddelen: granen- groenten-platte kaas- rauwkost-rijst	Gegratineerde Selder met hesp Gek. aardappelen
VR 26/3	Vispudding met rijst	Hoofdbestanddelen: rijst groene pepers- ui-makreel roomsaus-kaas-rauwkost	Paëlla Valenciana
			Tip: melknagerecht ENKEL 'S AVONDS
			Tip: melknagerecht ENKEL 'S MIDDAGS
			Tip: melknagerecht ENKEL 'S AVONDS
			Tip: melknagerecht ENKEL 'S MIDDAGS

De aangeduide tips zijn een aanvulling om het menu nutritioneel volledig te maken.

Redaktie: Ingeborg Verplancke

Vrijdag 19 maart

TONEEL 20.15 u. *Major Barbara* (G.B. Shaw) door licentiestudent Germaanse in het huis van Chièvres (Groot Begijnhof). Inkom: 100 fr.

TEATER 20.30 u. *Vogels* door Radeis, in Vlamingenstr. 85. Inkom 150/100. (Organisatie STUC).

TENTOONSTELLING tot 4 april: Spórt in grafiek en kleinsculptuur, in sporthal van het universitair centrum voor lichamelijke opleiding en sport, Tervuursevest 101, Heverlee. Gratis toegang.

Lezing 20.00 u. P. Stelman over *Natuur en landbouw*, in Salvatorianen, Naamsesteenweg 492.

BEVEL TOT DAGVAARDIGING 9.00 u. *Proces van een totaalweigeraar*, Korrektionele Rechtbank, Smoldersplein. Beschuldigd van: zich opzettelijk te hebben onthouden een bevolen dienst uit te voeren.

(info 016/258963). Na het proces: meetings in zaal LIDO, info en music.

FUIF 20.00 u. *The young rastaman vibration celebration* in LIDO; 50 fr.

Zaterdag 20 maart

WEEKEND 10.00 u. - **zondag 19.00 u.** rond thema *Vrouwen en macht* in 't Kasteeltje, Remylaan 9, Wiggelaan. Org.: Vrouw en Kristendom i.s.m. Dialoog, meer info: 016/227808

TONEEL 20.00 u. *Plotseling thuis*, thriller van F. Durbridge door Toneel Vier, in ons Huis, Goudbloemstr. 28.

TONEEL 20.00 u. *De barbier van Sevilla* door de Reynaertghesellen, in Stadsschouwburg.

Zondag 21 maart

LENTE

Maandag 22 maart

FILM 20.30 u. *Der Handler der vier Jahreszeiten* (Fassbinder) in Aud. Vesalius. Inkom 60/50 (org. DAF).

FILM 22.30 u. *Die bittere Tränen der Petra Von Kant* (Fassbinder) in Aud. Vesalius. Inkom 60/50 (org. DAF).

REVUE 20.00 u. door fakulteit *medica* in stadsschouwburg.

Dinsdag 23 maart

FILM 20.30 u. *Chinesische Roulette* (Fassbinder) in Aud. Vesalius. Inkom 60/50 fr. (org. DAF).

FILM 22.30 u. *Wild Wechsel* (Fassbinder) (ondervoorboud, nog steeds niet zeker) in Aud. Vesalius 60/50 fr. (org. DAF).

CENTRAAL PROJEKT 'E PERICULOSO SPORGERS'

12.00 - 19.00 u. Kunstmarkt; inkom 50/40 fr. in STUC.

20.00 u. *Beinaalkoncert*, inkom 120/80 fr.

org. Kultuurraad. Zie artikel in deze Veto.

LEZING 20.30 u. Bodiani van het Hoger Commissariaat voor de vluchtelingen over *Les réfugiés dans le monde* in Maria Theresiakollege MT 14. (org. Kring voor internationale betrekkingen)

GESPREG 20.30 u. open gespreksavond rond *Waar en wanneer ben ik homo?* in

Homocentrum De Roze Drempeel (Maria Theresiastr. 20).

REVUE 20.00 u. *Medika* in stadsschouwburg.

Woensdag 24 maart

FILM 20.30 u. *In einem Jahr mit 13 Monden* (Fassbinder) in Aud. Vesalius.

VOORSTELLING R.I.P. 20.30 u. voorstelling tijdschrift voor literatuurstijl op 8ste verdieping Letteren en Wijsbegeerte. (Zie ook artikel)

CENTRAAL PROJEKT: E PERICULOSO SPORGERS

12.00 - 19.00 Kunstmarkt; inkom 50/40

20.30 vrij podium; inkom 50/40

in STUC. (organisatie Kultuurraad)

TD 22.00 u. *Exotic spring time party* in zaal LIDO. Inkom 30/40/49 t.v.v. Berlijn reis (organisatie 2de lic kommunikatiewetenschappen)

BEZOEK AAN HET DEPARTEMENT BUITENLANDSE ZAKEN Inschrijven bij Kring voor internationale betrekkingen, Schrijnmakersstraat 1, Leuven.

TONEEL 20.00 u. *Le septième jour, dieu créa la femme* door het Théâtre National, in Stadsschouwburg.

FORUMGESPREK 20.30 u. omtrent de geopolitiek van de V.S. ten overstaan van Latijns-Amerika, in Volkshuis, Grote Markt (org. Indonesiëkomitee)

Donderdag 25 maart

FILM 12.30 u. tot 02.00 u. *Underground filmfestival* samengesteld door Dirk Lauwaert, met films van Warhol, Schroeter, Larcher, Daley, Nekes, Mekas, Dwsokin en Weiss. In STUC, inkom 250/180 fr.

ROCK 20.00 u. *Kevin Ayers* in LIDO 250/180 fr.

LEZING 20.00 u. A. Strooband over *Kasten in het oude Indië* in fakulteit Letteren en Wijsbegeerte, 8ste verdieping, inkom 50 fr. (org. inforiënt)

LEZING 20.00 u. G. Hendrickx over *De godenarchipel Indonesië* met dia's, in gemeentehuis Heverlee.

LEZING 20.00 u. Gerrit Loots over *Direkte solidariteit met de gewapende strijd in Centraal-Amerika*, in STUC (1ste verd.). Org. La Cecilia, Leuven Anarchistisch Kollektief.

INFO-AVOND 20.00 u. rond *Multiple sclerose*; in Elcker-Ik.

Vrijdag 26 maart

DANS 20.30 u. *Fase* door Anne-Theresa De Keersmaecker, op muziek van Steve Reich, in STUC, inkom 150/100 fr.

KLEINKUNST 20.00 u. *Glim-, grim- en ander gelach* door Jini Brasseur, en Leuven Muziekboeken o.l.v. Jos Stroobants, in St. Antoniuszaal, Schreursvest.

LEZING 20.00 u. Duprez over *Renaat De Rudder, een stille getuigenis*, met dia's in Aud. van Conservatorium.

DEMONSTRATIE 14.00 u. tot 17.00 u. demo van kantoorapparatuur in het kader van postuniversitaire lensencyclus kantoorautomatisatie; in de Museumstraat vna de Universiteitshal, Naamsestr. 22. Gratis toegang. meer info 016/228654 (org. Ekonomika).

Zaterdag 27 maart

NEWROZ (KOERDISCH NIEUWJAAR) 19.00 u. in zaal Claridge, parking Madoutoren, Leuvensestweg 24, 1030 Brussel met film, folklore, zangers, Koerdisch buffet.

R.I.P., tijdschrift voor literatuur en stijl, lééft!

Opgedoken uit de van een wade van geheimzinnigheid vertogen invloedssferen van o.m. Joy Division, het post-industriële tijdvak, D.G. Rossetti, R.M. Rilke, S. Plath, L. Visconti, W. Herzog, B. Croce en andere doemdenkers, begint in het eerste kwartaal van 1982 zijn openbaar leven: *R.I.P., tijdschrift voor literatuur en stijl*. Doel is het doorstoten naar de kern der dingen. Het noteren van flarden waarheid die zich aan onze sterfelijke ogen vertonen. Dat alles in een artistiek verantwoorde vorm, zoals de bovenvermeldende hebben gedaan.

Hier toe zijn welkom: essays, creatief proza, gedichten. Inzenders, graai in uw laden en stuur het puike van uw werken naar:
R.I.P.
p.a. Van Hardenberg
Leopoldstraat 33
3000 Leuven

U wordt verzocht het te tikken en retourport in te sluiten.

Abonnementen kosten nauwelijks 280 BF. Storten op bankrekeningnummer 736-4033015-13. In ruil daarvoor krijgt men vier keer per jaar minimaal 50 blz. tekst van een ongenaakbare kwaliteit. Hartgrondig aangeraden. Zo vindt u in het eerste nummer alvast gedichten van F. Pollet, A. Van Assche, N. Van Bruggen, D. Van Bastelaere en L.M. Van den Brande (hissel). Er is bloedstollend proza van E. Spinoy. Er zijn kritische opstellen van M. Eelen (over Joy Division en W. Herzog), D. Van Bastelaere (over New Order) en P. Bedert (over narcisme bij Leo Pleysier). Er is, tenslotte, een twaalf bladzijden lang interview waarin Spinoy en Van Bastelaere de pink poet Van Bruggen duimschroeven aanmeten.

Wat let u kennis te maken met dit tijdschrift dat zijn tijd beluistert en verwoordt? Hoegenaamd niets. Want op woensdag 24 maart om 20.30 u. wordt het eerste nummer voorgesteld op de achtste verdieping van het faculteitgebouw Letteren en Wijsbegeerte, Blijde Inkomststr. 21. U zult er overrompeld worden door een cocktail van video, gedragen muziek, voordracht uit het werk van de gepubliceerde auteurs en gelegenheid tot het aanschaffen van losse nummers en abonnementen. De entree is geheel gratis. Noteer deze dag in uw academische agenda. Rotwklaren niet verplicht. Bloemen noch kransen. Bovendien, dames opgelet, deze vertoning is gewaarborgd onder oogpunt van godsdienst en zedelijkheid. Allen daarheen natuurlijk. Naar deze

Must voor wie niet te beroerd is om te denken.

(Ter kennisgeving medegedeeld)

Alle correcties en aanvullingen voor het Vademecum "Kan je mij de weg naar de unief wijzen?" vóór einde maart te sturen naar:

Kringraad t.a.v. Lieven Boone
't Stuc
E. Van Evenstraat 2D

PRO JUSTITIA?

Begin dit jaar had Veto een interview met totaalweigeraar Peter Vanhoutte (zie Veto 12bis). Deze week, om precies te zijn Vrijdag 19, moet zijn kameraad, Martin Van Kerrebroeck, zich voor de korrektionele rechtbank van Leuven verantwoorden voor het «weigeren om bevelen op te volgen». Dat is inderdaad de kern van de zaak...

Martin Van Kerrebroeck weigert al sedert 1980 zijn dienst voor het vaderland te vervullen. Dat hij zich daarvoor eens zou moeten verantwoorden stond vast. Omdat hij het statuut van gewondbezwaarde heeft moet hij niet voor een militaire maar voor een burgerlijke rechtbank verschijnen.

Hij is de eerste Vlaamse totaalweigeraar in vele jaren. Voor de oorlog was het totaalweigeren bij Vlaams-nationalisten een veel voorkomende actie. Maar sinds de invoering van het statuut van gewondbezwaarde in 1964 kan iedereen zich wegens morele of religieuze motieven aan het leger onttrekken. Hij moet dan wel een vervangende dienst doen, die langer duurt dan de militaire dienst.

Voor radicalen is er inderdaad nog heel wat aan te merken op dit statuut. Men kan het gerust een vorm van «in-kapsel-nomen». In Nederland, waar de toestand veel slechter is op dit gebied, zijn al een tiental jaar zgn. totaalweigerars actief. Elk jaar zijn er daar wel een tiental. Deze actie is ook naar België overgewaaid - momenteel tellen we al zo'n zevental totaalweigerars - en het proces van a.s. vrijdag is het eerste dat hiermee zal «afrekenen». Omdat dit ook voor de justitie een nieuw fenomeen is de opgelegde strafmaat nog onzeker. Voor de oorlog kreeg men de eerste keer meestal een lichte gewangenisstraf, waarna men verondersteld werd alsnog zijn dienst te vervullen. Weigerde men dit, dan kreeg men een zwaardere straf. Dit kon zo een tijdje doorgaan, tot men ofwel toegaf, ofwel «oneervol» uit het leger werd ontslagen. Hoe dat met Van Kerrebroeck gaat gaan is een open vraag.

Voor de motivatie van deze totaalweigeraar verwijst ik naar dat interview in Veto 12bis. Alle inlichtingen kunnen ook verkregen worden op tel. 016/258963. Mensen die willen sympathiseren worden opgeroepen om vrijdag om 9 uur op het gerechtshuisgebouw te zijn. Na afloop zal er een meeting in zaal Lido plaatsgrijpen, waar ook optredens zijn voorzien, zo deelt men ons mee. Veto zal volgende week een verslag van de zitting publiceren. ■

Josef Schildermans

ZOEKERTJES

Te koop: boeken aan spotprijzen. O.a. SF-boekjes, encyclopedie's, boeken over China, over schilderkunst, enz.
Z.w. Paul Bijlens, Parkstraat 14, 3000 Leuven.

Te huur: voor al uw kofuiven, draai zelf en huur een versterker plus boxen 2x1000 watts voor 600 fr. Z.w. Ridderstraat 25 te Leuven (na 19 uur).

Zoek lieve vriendin om samen veel gelukkige momenten te beleven en op crop verliefd te worden. Z.w. Danny Stekke, Mincklerstraat 28, 3030 Heverlee.

Te koop: bandopnemer Revox A77, 4 sporen. Echt professioneel apparaat. In prima staat. 18000 fr. Z.w. Parkstraat 14, te Leuven.

Wie verkoopt me ± bereidbare damedieets voor minder dan 500 fr.? Z.w. Rijnswinkelstraat 29, kamer 107, tijdens de week.

Patrick Baert zoekt contact met eveneens wielrennersfan om samen te fietsen en inf. uit te wisselen. Eventueel samen te gaan eten. Dageraaststraat 10, 3000 Leuven.

Kamer te huur Naamsestraat 163, vrij vanaf 2 april. Huurprijs 2100 fr. Bvragen: Parkstraat 14, 3000 Leuven.

Me kater is 1,5 jaar oud en stinkt. Kan ie nog gecastreerd worden? Welke student diergeneesk. weet raad en daad? M. Heirman (Ravenstraat 72) zoekt dierkundig advies.

Gezoekt: Leuk kotadres voor 4 toffe meisjes voor het volgende academiejahr. Reacties bij: Tinne, Lut, Monique, en An. Lei 41, 3000 Leuven.

Te koop: 2cluzeteljes + bijhorende tafeltje redelijke prijs. Z.w. Home Vesalius, k. 313, Vesaliusstraat 34, te Leuven.

Aanbieding

1. Enquêteurs	- voltijds	- 37607 bruto per maand
- 02/08/82 tot en met 30/09/82	- over een <i>wagen</i> beschikken	
- 32395 bruto per maand	- leiden en coördineren van de	
- over een <i>fiets</i> beschikken	enquêteurs	
- taak: controle gasmeters bij cliënt	- plaats: idem	
- plaats: Leuven - Tienen en Ant-	Informatie:	
- werpse Kempen.	Studentenvoorzieningen	
	Jobdiens	
	Bob Depoorter	
2. Koördinatör-enquêteurs	Bogaardenstraat 1	
- 01/07/82 tot en met 31/12/82	3000 Leuven	

Kringraad debat

10 jaar studenten-inspraak aan de unief?

Hoe het begon ...

Historische inleiding door Jan Bauwens, directeur Studentenvoorzieningen KUL.

Diskussiepanel

Koen Mols, studentenvertegenwoordiger Toeg. Wet
Luc Devischer, studentenvertegenwoordiger Godsdienst
Paul Geeraert, ex-studentenvertegenwoordiger R.U. Gent
Prof Walter Van Gerven, lid Bureau Akademische Raad

Kleine Aula Dinsdag 30 maart 20.00 uur